

Årsredovisning 2018

Innehållsförteckning

Generaldirektören har ordet	3
Om Rättsmedicinalverket	6
RMV:s vision	7
Organisation och ledningsgrupp	8
Rättsgenetik och rättskemi	9
Rättsmedicin	11
Rättspsykiatri	14
Utveckling	14
Resultatredovisning	15
Rättsgenetik	15
Rättskemi	20
Rättsmedicin	28
Rättspsykiatri	45
Forskning	57
Övrig åiterrapportering och redovisning	59
Ekonomi	59
Myndighetsövergripande kvalitetsarbete	60
HR	61
IT	66
Kommunikation	67
Rättsliga frågor	68
Säkerhet	68
Kostnader och intäkter redovisat på verksamhetsområden	71
Finansiell redovisning	75
Sammanställning över väsentliga uppgifter	75
Resultaträkning	76
Balansräkning	77
Anslagsredovisning	78
Tilläggsupplysningar	79
Noter	81
Tabell och figurförteckningar	89

Generaldirektören har ordet

Rättsmedicinalverket RMV är en expertmyndighet inom rättsväsendet. Vi är en viktig länk i rättskedjan och bidrar på många olika sätt för att ge svar på svåra frågor.

Genom våra medarbetare lämnar vi underlag till brottmålsprocessen och avger bland annat utlåtande om hur någon avlidit och hur skador hos målsäganden och misstänkta gärningspersoner har uppkommit. Något som kan få stor betydelse i både förundersökningar och i domstol. Våra experter lämnar utlåtanden rörande om misstänkta och dömda har någon form av allvarlig psykisk störning, vilket påverkar påföljden. Våra analytiker svarar på frågor kring drog- och alkoholpåverkan i samband med brott och trafikförseelser. Vi bidrar också med kunskap kring farligheten i samband med att nya droger upptäcks. RMV levererar dessutom sakkunskap till många andra myndigheter, inte minst i migrationsprocessen, genom medicinska åldersbedömningar och släktskapsutredningar.

Bild 1. Rättsmedicinalverkets generaldirektör Lars Werkström
Foto: JKFphoto

Vårt uppdrag avseende dödsfallsutredningar bidrar även till att många människor som har drabbats av sorg kan få svar på frågor om hur någon avlidit, vilket fyller en viktig samhällsfunktion. Vi kan också genom våra analyser bekräfta släktskap. Dagligen ger vi svar på några av livets svåraste frågor.

Vi utför allt arbete baserat på en god och tillförlitlig vetenskaplig grund, där våra medarbetare arbetar i enlighet med den senaste vetenskapliga utvecklingen och tack vare vår egen forskning också är med och utvecklar nya metoder. Under mitt första år som generaldirektör har jag särskilt uppskattat att just få lära känna alla medarbetares stora kunskap och engagemang.

För att säkerställa att våra arbetsmetoder är anpassade till våra uppdragsgivares behov, och att sättet vi förmedlar kunskapen på innebär att den når fram, är det viktigt att vi efterfrågar uppdragsgivarnas uppfattning. Under året genomfördes därför en intervjuundersökning med ett antal domare. Det är tillfredsställande att

konstatera att domarna anser att RMV är en kompetent myndighet som håller tiderna, är serviceinriktad och har ett gott bemötande.

Arbetet med att bibehålla och förstärka kvalitet, effektivitet och kommunikation kommer att fortsätta. Verksamheten på RMV ska vara effektiv och rättssäker. Därför behöver myndigheten ständigt arbeta med att åstadkomma större enhetlighet och bibehålla fortsatt hög kvalitet. Den 1 januari 2017 trädde en ny organisation i kraft, där verksamheten indelades i tre avdelningar; rättsmedicin, rättspsykiatri samt rättskemi och rättsgenetik. Under det gångna året har myndigheten arbetat vidare med att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden mellan enheter inom verksamhetsområdena för rättsmedicin och rättspsykiatri. Det har också varit möjligt att, när behov uppstått, omfördela resurser och flytta ärenden mellan enheter, precis på det sätt som var tänkt med organisationsförändringen.

Inom den rättsmedicinska verksamheten kan man konstatera att antalet rättsintyg som utfärdas av RMV:s rättsläkare är fortsatt högt. Handläggningstiderna för dessa har trots det, och trots ett ansträngt bemanningsläge på vissa enheter, kunnat hållas nere. Detta beror till största del på att ärenden har fördelats om mellan enheterna. För att bidra till minskad tidsåtgång och bättre kvalitet på intygen har det också initierats samarbeten med andra myndigheter, i syfte att säkerställa att det underlag som RMV får in håller tillräcklig kvalitet.

Handläggningstiderna för obduktionsärenden har däremot ökat något och skillnaderna mellan enheterna är stor. Detta hänger till viss del samman med en minskad tillgång till erfarna specialistläkare under året, men även på en ökad ärendemängd. För att jämna ut belastningen har vissa justeringar av enheternas upptagningsområden gjorts. Detta, tillsammans med omfördelningen av rättsintygsärenden, har mildrat effekterna av den lägre bemanningen för de mest påverkade enheterna, vilket är mycket viktigt för kvaliteten i rättskedjan. Antalet ärenden om medicinsk åldersbedömning har minskat väsentligt i förhållande till 2017, i såväl asylärenden som brottmål. Under året har RMV fått in 574 beställningar från Migrationsverket i asylärenden och 10 beställningar i brottmål. Detta kan jämföras med drygt 11 000 respektive 36 under 2017.

Inom den rättspsykiatriska verksamheten har antalet ärenden om rättspsykiatrisk undersökning ökat med drygt 16 procent under året. Detta, i kombination med en ökad andel intagna med en högre risk för utagerande och våld, har inneburit en mycket stor belastning på verksamheten. Under året har ett omfattande arbete genomförts på den rättspsykiatriska enheten i Göteborg för att stärka säkerheten. Det har handlat om såväl justeringar av lokaler som utbildningsinsatser för personalen. Under denna period har individer i de två högsta säkerhetsklasserna bara kunnat tas emot på den rättspsykiatriska enheten i Stockholm, vilket ytterligare ökat belastningen där. Enheten i Göteborg förväntas kunna ta emot de näst högst säkerhetsklassade individerna igen i början av 2019.

På det rättskemiska området ligger antalet rättstoxikologiska yttranden på ungefär samma nivå som 2017, men ärenden där det begärs förturshantering har fördubblats. Handläggningstiden har dock kunnat behållas på samma nivå bland annat tack vare ett nytt arbetssätt. I rättsmedicinska ärenden blev fentanylanaloger mycket uppmärksammat 2017, då de ensamt eller i kombination med andra substanser bedömdes som dödsorsak i hundratalet ärenden. Det gångna året har de bedömts som dödsorsak endast i ett tiotal ärenden.

RMV har genom den rättskemiska enheten deltagit i ett regeringsuppdrag om försöksverksamhet med snabbare lagföring i vissa delar av Stockholm, tillsammans med andra myndigheter i rättskedjan. Syftet är att kraftigt minska tiden från brott till dom, för de brott som är förhållandevis lätta att utreda. För RMV:s del handlar det främst om ringa narkotikabrott och rattfylleri, där handläggningstiderna kunnat halveras inom ramen för försöksverksamheten. Även detta är en viktig del för att höja kvaliteten i rättskedjan.

På den rättsgenetiska enheten har släktskapsärendena ökat med cirka 20 procent jämfört med 2017. Det beror främst på ett ökat ärendeflöde från Migrationsverket. Trots det har medianen för handläggningstiderna minskat, bland annat tack vare att två av de rättsgenetiska ämnesområdena avslutats under året och att resurserna därför har kunnat fokuserat på återstående ärendetyper.

Sammanfattningsvis har RMV under 2018 återigen bidragit med viktiga pusselbitar till det svenska rättssamhället. Ett stort tack till alla medarbetare för ett mycket bra arbete under 2018.

Stockholm 21 februari 2019

RMV har under 2018 återigen bidragit med viktiga pusselbitar till det svenska rättssamhället

Om Rättsmedicinalverket

Som expertmyndighet har Rättsmedicinalverket (RMV) en viktig roll inom rättsväsendet. Myndigheten utför sakkunniga och kvalitetssäkrade analyser och bedömningar åt polis, åklagare och domstolar i brottmål.

RMV:s medarbetare har hög kompetens och stor expertkunskap. De bedömningar som görs vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. För att upprätthålla en verksamhet som bedrivs rättssäkert, effektivt och med hög kvalitet, är forskning och utveckling en viktig del. Myndighetens lokaler är anpassade efter verksamheten och uppfyller särskilda krav på arbetsmiljö och säkerhet.

RMV omsatte under 2018 cirka 547 miljoner kronor. Vid årsskiftet hade myndigheten 527 anställda, 201 anställda med timersättning och ytterligare sex kontrakterade med arvode fördelade på åtta geografiska platser runt om i landet, samt på huvudkontoret i Stockholm (Bild 2). Den geografiska spridningen ökar behovet av samordning vad gäller planering, kompetensförsörjning, kvalitetsarbete samt forskning och utveckling.

Bild 2. Rättsmedicinalverket finns på sex orter i landet.

RMV:s vision

RMV är en viktig aktör och länk i rättskedjan och bidrar till ett rättssäkert samhälle.

Kärnvärden

Opportiskhet:	Rättsmedicinalverket förhåller sig opartiskt.
Expertkunskap:	Rättsmedicinalverket gör bedömningar utifrån expertkunskap och vetenskaplig grund.
Kvalitet:	Rättsmedicinalverket ger tillförlitliga svar.

RMV:s långsiktiga mål

År 2030 är RMV en stabil, välkänd och förtroendeingivande aktör i rättsväsendet – för samhället.

Levande framtidsbeskrivning

År 2030 är RMV en förebild inom det forensiska området med samarbeten både nationellt och internationellt.

RMV ligger ständigt i framkant och arbetar enligt aktuell vetenskap med de bäst lämpade metoderna och den bästa tekniken på ett noggrant och rättssäkert sätt.

RMV är en attraktiv arbetsplats där medarbetarna har hög kompetens som ständigt utvecklas.

Organisation och ledningsgrupp

Rättsmedicinalverket är organiserat i tre avdelningar och ett huvudkontor (Bild 3). Myndigheten leds av generaldirektören tillsammans med ledningsgruppen (Bild 4). Ett insynsråd ger råd och utövar insyn.

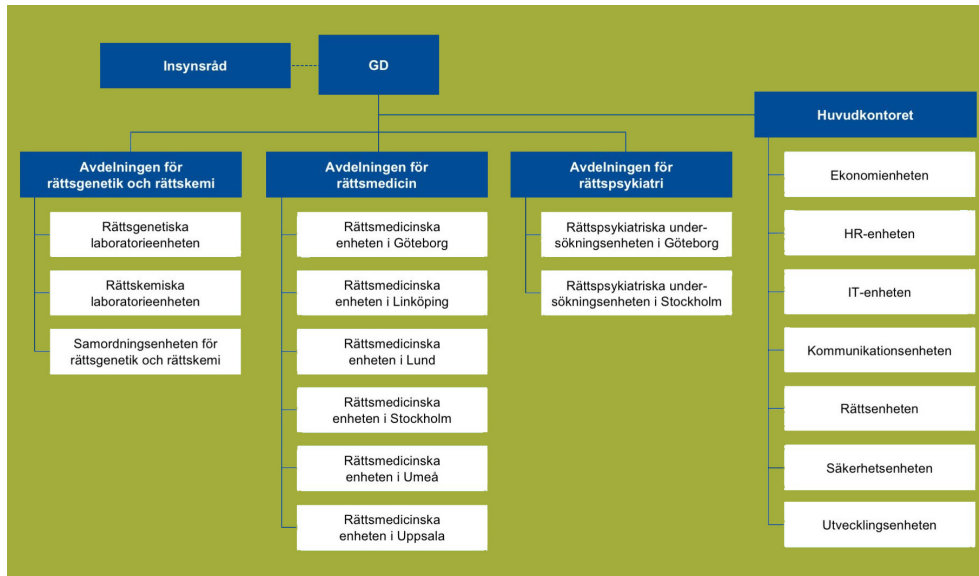

Bild 3. Rättsmedicinalverkets organisationskiss

Bild 4. RMV:s ledningsgrupp (övre raden från vänster): Helena Norman, kommunikationschef, Stefan Lundmark, IT-chef, Ewa Grodzinsky, avdelningschef rättsgenetik/rättskemi, Eva-Lo Ighe, avdelningschef rättspsykiatri, Elias Palm, avdelningschef rättsmedicin, (undre raden från vänster) Anton Svensson, chefsjurist, Ann Lemne, utvecklingschef, Lars Werkström, generaldirektör, Johan Karlsson, ekonomichef och Tomas Lindfors, säkerhetschef.

Rättsgenetik och rättskemi

Verksamhetsområdena rättsgenetik och rättskemi ingår i avdelningen för rättsgenetik och rättskemi i Linköping. Upptagningsområdet är hela landet. Inom avdelningen arbetar sammanlagt 123 medarbetare. Inom rättsgenetik arbetar främst civilingenjörer och molekylärbiologer och inom rättskemi främst biologer, biomedicinska analytiker och kemister. Avdelningen har tre huvudprocesser: den rättsgenetiska och den rättskemiska undersökningsprocessen samt processen för rättstoxikologisk tolkning och bedömning. Inom avdelningen finns också avdelningens verksamhetsstöd som bland annat innefattar administrativa funktioner.

Rättsgenetiska undersökningar

Verksamhetsområdet rättsgenetik hanterar utredningar om släkt som faderskap, föräldraskap, släktskap och identifieringsärenden åt olika beställare till exempel, Migrationsverket, socialförvaltningar, domstolar och privatpersoner. Under 2018 har ämnesområdena chimär och farmakogenetik avvecklats.

Rättsgenetik hanterar utredningar om släkt som faderskap, föräldraskap, släktskap och identifieringsärenden

Antalet ärenden fluktuerar lite från år till år men var under 2018 drygt 3 900. Analyser, bedömningar och beslutsfattande sker med kvalitetssäkrade metoder i två av varandra oberoende omgångar.

De flesta faderskapsärenden beställs av kommuner (socialförvaltningar) och tingsrätter. Merparten av förälder- och släktärenden beställs av Migrationsverket. I förälderärenden kan både moder- och faderskap utredas, och i släktärenden utreds andra släktskap, som till exempel syskonskap eller om en person är mor- eller farförälder till ett barn. Identifieringsärenden beställs av de rättsmedicinska enheterna eller av Polismyndigheten.

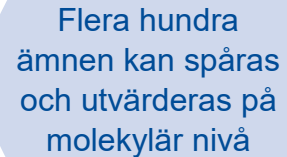
Genetisk analys av plötslig hjärtdöd och artbestämning utförs på uppdrag av polisen och av RMV:s avdelning för rättsmedicin i samband med obduktioner. Plötslig hjärtdöd innebär en genetisk undersökning av cirka 80 gener som har dokumenterad påverkan på hjärtats funktion.

Artbestämningar, det vill säga genetisk bestämning från vilken djurart ett prov härrör, eller för att ge svar på frågan om ett prov är humant eller inte, utförs på uppdrag av Polismyndigheten eller de rättsmedicinska enheterna. Frågan kan uppkomma vid exempelvis misstanke om jaktbrott eller om man vid obduktion inte kan fastställa ett provs ursprung, det vill säga humant eller ett djur.

Rättsgenetiska laboratorieenheten ingår som en aktiv del i Interpols DVI-grupp (Disaster Victim Identification) för DNA-identifiering. De nordiska länderna arbetar sedan många år tillsammans i DVI-frågor.

Rättskemiska undersökningar

I Linköping finns Sveriges enda rättskemiska laboratorium. Verksamhetsområdet rättskemi utför analyser och bestämmer mängden av olika substanser i biologiskt material för att vid brottsmisstanke påvisa eventuell förekomst av alkohol, narkotika, dopingpreparat, läkemedel och gifter i blod, urin, hår och vävnader från människor. Beställare är främst Kriminalvården, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Avdelningen för rättsmedicin, men också beroendekliniker runt om i landet. Varje år expedieras cirka 100 000 ärenden och antalet analyser är cirka 800 000.

Flera hundra ämnen kan spåras och utvärderas på molekylär nivå

I laboratoriet utförs analyser i biologiskt material, främst blod, urin, hår och vävnad. Flera hundra ämnen kan spåras och utvärderas på molekylär nivå. Allt analysarbete görs med kvalitetssäkrade metoder och ger resultat som granskas i två av varandra oberoende steg. Tolkning av analysresultat görs också på begäran av främst polis och åklagare, till exempel i ärenden som handlar om eftersupning vid trafikbrott.

Kunskap om nya analysmetoder, teknik och olika ämnens skadlighet uppdateras ständigt genom den forskning och utveckling som bedrivs. Detta i kombination med många erfarna medarbetare gör att resultaten bygger på vetenskapligt underlag och beprövad erfarenhet.

Rättstoxikologiska yttranden

Utöver analys av förekomst av olika substanser ingår även att på uppdrag av främst polis och åklagare göra tolkningar och bedömningar av analysresultaten i form av rättstoxikologiska yttranden. Årligen lämnas närmare 800 sådana yttranden.

Rättsmedicin

Den rättsmedicinska verksamheten bedrivs vid de rättsmedicinska enheterna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala. Vid enheterna arbetar sammanlagt 161 medarbetare och 8 timanställda. Dessa är bland annat läkare med specialistkompetens i rättsmedicin, underläkare som genomför specialiseringsutbildning i rättsmedicin, rättsodontologer, rättsmedicinska assistenter, rättsmedicinska utredare, biomedicinska analytiker och administratörer. Avdelningen har även ett drygt 30-tal timanställda forensiska dokumentationsläkare. Nattetid och helger finns vid varje enhet en läkare i beredskap för att biträda vid platsundersökningar samt göra undersökningar och utfärda rättsintyg på begäran av polis eller åklagare.

Rättsmedicinska undersökningar

Med rättsmedicinsk undersökning avses enligt 12 § lagen (1995:832) om obduktion m.m. rättsmedicinsk obduktion eller rättsmedicinsk likbesiktning. En rättsmedicinsk obduktion innebär enligt 4 § att en yttre undersökning görs av kroppen efter en avliden samt att den öppnas och undersöks invändigt. En rättsmedicinsk undersökning av en avliden får göras om undersökningen kan vara av betydelse för utredningen av ett dödsfall som har inträffat under sådana omständigheter att det inte skäligen kan bortses från möjligheten att dödsfallet har samband med ett brott, till exempel mord, eller det kan misstänkas ha förekommit fel eller försummelse inom hälso- och sjukvården. En sådan undersökning får också göras om ett dödsfall kan ha orsakats av yttre påverkan och undersökningen behövs för att fastställa dödsorsaken, eller vinna upplysningar av särskild vikt för miljöskydd, arbetarskydd, trafiksäkerhet eller annat liknande intresse. Rättsmedicinska undersökningar görs även för att fastställa en avlidens identitet.

Vid en rättsmedicinsk undersökning kan blod och andra vävnader skickas för analys till RMV:s avdelning för rättsgenetik och rättskemi i Linköping. Även röntgenundersökningar och histopatologiska undersökningar kan göras inom ramen för den rättsmedicinska undersökningen.

Rättsintyg

Ett rättsintyg är ett skriftligt utlåtande om skador, sjukdomar eller andra förhållanden hos en målsägande eller misstänkt gärningsperson som bedöms vara av betydelse vid utredning om brott. I rättsintyget redovisas slutsatser avseende bland annat hur och när skador har uppkommit. Ett rättsintyg kan antingen utfärdas efter en ändamålsenlig kroppsundersökning eller utifrån handlingar, såsom patientjournaler eller fotografier (yttrande). Enligt lagen om rättsintyg ska ett rättsintyg i första hand inhämtas från läkare vid RMV eller av läkare med särskilt kontrakt med myndigheten. Myndigheten har under 2006 – 2016 haft kontrakt med läkare

I rättsintyget redovisas slutsatser om hur och när skador uppkommit

som har sin huvudsakliga tjänst inom hälso- och sjukvården, men som skrivit rättsintyg i RMV:s namn. Avtalen med de kontrakterade läkarna sades upp under 2016 och sedan den 1 januari 2017 skrivs samtliga rättsintyg av RMV:s egna rättsläkare. De tidigare kontrakterade läkarna har ersatts med timanställda så kallade forensiska dokumentationsläkare (FD-läkare). FD-läkarna har till uppgift att dokumentera skador hos målsägande och misstänkta gärningspersoner, men utfärdar inte själva rättsintygen. Det är istället rättsläkare vid RMV som gör bedömningen av skadedokumentationen och därefter utfärdar rättsintygen.

Rättsodontologisk verksamhet

RMV bedriver rättsodontologisk verksamhet i anslutning till den rättsmedicinska verksamheten. Vid identifiering av en avliden röntgas tänderna och röntgenbilderna jämförs sedan med tandvårdens tandvårdsjournaler eller röntgenbilder. RMV bistår Polismyndigheten med uppgifter till registret över försvunna personer och oidentifierade kroppar. I detta register görs sökningar när identiteten på en avliden är okänd och vid efterlysningar från Interpol när oidentifierade avlidna har påträffats utomlands. Rättsodontologerna skriver även rättsintyg beträffande personer som har utsatts för brott och personer misstänkta för brott.

RMV bistår
Polismyndigheten med
uppgifter till registret över
försvunna personer och
oidentifierade kroppar

I den rättsodontologiska verksamheten arbetar två rättsodontologer. RMV har även kontrakt med flera identifieringskunniga tandläkare som vid behov utför tandidentifieringar.

Vävnadsdonationer

RMV utför sedan år 2011 donationer av tillvaratagna vävnader enligt ett avtal med Sveriges kommuner och landsting, SKL. I en undersökning från 2018, som byggde på en enkätundersökning gjord bland samtliga vävnadsinrättningar, framkom att omkring en fjärdedel av all vävnad förmedlad för transplantation i Sverige kom från donatorer i den rättsmedicinska verksamheten.

RMV har en donationssamordnare som samordnar verksamheten. På varje rättsmedicinsk enhet finns även en donationsansvarig läkare och en donationsansvarig rättsmedicinsk assistent som ansvarar för den lokala dagliga donationsverksamheten. Enheterna har ingått avtal med vävnadsinrättningar om ersättning per levererad vävnad. Det långsiktiga målet är att göra donationsverksamheten till en integrerad del av rutinverksamheten utan att det påverkar kvaliteten på den övriga rättsmedicinska verksamheten eller medför några merkostnader för RMV.

Vävnader har också efter etiskt godkännande och medgivande från närstående lämnats till olika forskningsprojekt.

Medicinska åldersbedömningar

RMV fick i maj 2016 i uppdrag av regeringen att genomföra medicinska åldersbedömningar, utifrån aktuell forskning och beprövad erfarenhet, inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd och brottmålsprocessen. Sedan den 1 juni 2017 är detta en uppgift enligt 2 § förordningen (2007:976) med instruktion för Rättsmedicinalverket. Medicinska åldersbedömningar görs för att bedöma personers ålder i förhållande till olika åldersgränser. I asylärenden är frågan huruvida någon är över eller under 18 år avgörande för om den asylsökande är att betrakta som ett barn eller inte. I brottmål är åldersgränserna 15, 18 respektive 21 år av betydelse för straffbarhet och påföljd. RMV gör rättsmedicinska åldersbedömningar på uppdrag av domstol, allmän åklagare, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Migrationsverket.

Rättspsykiatri

Den rättspsykiatriska utredningsverksamheten bedrivs vid RMV:s rättspsykiatriska enheter i Göteborg och Stockholm. Av 1 § lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning framgår att rätten i brottmål får besluta om rättspsykiatrisk undersökning (RPU) för att bedöma om det finns medicinska förutsättningar att överlämna den misstänkte till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap. 3 § brottsbalken. Det kan ske om den misstänkte har begått gärningen under påverkan av en allvarlig psykisk störning.

Inom den rättspsykiatriska utredningsverksamheten finns 187 medarbetare och ytterligare 160 anställda med timersättning. Där arbetar läkare med specialistkompetens i rättspsykiatri, psykiatrer som genomför sin specialistutbildning i rättspsykiatri (ST-läkare), psykologer, forensiska socialutredare, sjuksköterskor, omvårdnadspersonal och administrativ personal. Den rättspsykiatriska verksamheten bedrivs dygnet runt. Nat-tetid och helger finns, förutom personal på vistelseavdelningarna, läkare och beslutsfattare med häktesbefogenheter i beredskap.

Den
rättspsykiatriska
verksamheten
bedrivs
dygnet runt

Rättspsykiatriska utredningar

En rättspsykiatrisk undersökning av en häktad person tar vanligen fyra veckor. Under perioden undersöks den misstänkte av ett team bestående av rättspsykiater, psykolog, forensisk socialutredare och omvårdnadspersonal.

Oftast föregås den rättspsykiatriska undersökningen av en mindre så kallade § 7-undersökning. Det är en timslång utvärdering som kan resultera i att RMV rekommenderar rätten att gå vidare och begära en rättspsykiatrisk undersökning.

Utredningar om risk för återfall i brottslighet enligt lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid genomförs av RMV antingen vid de rättspsykiatriska undersökningsenheterna i Göteborg och Stockholm eller vid den kriminalvårdsanstalt där den som ska undersökas är placerad.

Utveckling

RMV ska enligt 2 § i förordningen (2007:976) med instruktion för RMV särskilt svara för bland annat utvecklingsarbete och stöd åt forskning av betydelse för verksamheten.

Resultatredovisning

Rättsgenetik

Av förordningen (2007:976) med instruktion för RMV framgår att myndigheten särskilt ska svara för

- rättsgenetiska undersökningar,
- information inom sitt ansvarsområde till andra myndigheter och till enskilda, och
- internationellt samarbete inom sitt ansvarsområde.

RMV får också inom sitt ansvarsområde utföra uppdrag om verksamheten i övrigt medger det.

Ärendeutveckling rättsgenetiska undersökningar

Under året har cirka 3 900 ärenden med cirka 12 800 personer utretts. Antalet ärenden inom området släkt har ökat med cirka 14 procent jämfört med 2017 (Tabell 1). Det beror främst på ett ökat ärendeinflöde från Migrationsverket. Ärenden med frågeställning angående plötslig hjärtdöd har ökat med cirka 40 procent. Av de 53 ärenden som expedierades 2018 gällde 27 kvinnor (2017: 12 av 38 gällde kvinnor, 2016: 18 av 54 gällde kvinnor). Antalet identifieringsärenden är i nivå med föregående år. Antalet faderskapsärenden som beställs av kommuner har också minskat något, men inte i samma omfattning som under tidigare år. Antalet beställningar av artanalyser ligger på något lägre nivå jämfört med 2017.

Tabell 1. Antal expedierade rättsgenetiska ärenden.

Ämnesområde	Ärendetyp	2016	2017	2018	Förändring % 2018 jmf 2017
Art	Artbestämning, antal ärenden	8	6	5	-16,7
	Artbestämning, antal undersökta prov ¹	14	12	10	-16,7
Plötslig hjärtdöd	Plötslig hjärtdöd, antal ärenden	54	38	53	39,5
Släkt	Faderskapsärenden ²	1 191	1 220	1 133	-7,1
	Förälderärenden	1 519	1 909	2 447	28,2
	Identifieringsärenden	122	148	146	-1,4
	Släktärenden	68	71	95	33,8
	Släkt, antal ärenden totalt	2 900	3 348	3 821	14,1
	Släkt, antal undersökta prov ¹	9 645	11 068	12 683	14,6

Källa: Fabian

¹ Ett ärende kan medföra undersökningar av flera prov.

² Ingen skillnad i hanteringen görs mellan pojkar och flickor vid beställning av faderskapsärenden. Den könsmissiga fördelningen av beställningarna följer statistiken över antalet födda pojkar och flickor (Statistiska Centralbyrån).

Handläggningstider rättsgenetiska undersökningar

Trots ett ökat ärendeinflöde inom området släkt, har medianen av handläggningstiderna för faderskaps- och förälderärenden minskat (Tabell 2). En förklaring kan vara att två av de rättsgenetiska ämnesområdena avslutats under året och att resurserna därför kunnat fokuseras på återstående ärendetyper, samtidigt som rutiner och personalstyrka varit stabila. Den genomsnittliga handläggningstiden för faderskapsärenden har dock ökat, vilket kan förklaras av enstaka ärenden med väldigt lång handläggningstid. Orsaken är att ärendet registreras när det inkommer, men kan inte påbörjas förrän alla prov har inkommit.

Handläggningstiderna för faderskaps- och förälderärenden har minskat

Artbestämningsärendena varierar mycket i frågeställning, provmaterial och provbeskaffenhet. Med anledning av denna variation finns dessa ärenden inte med i tabellen över handläggningstider för expedierade rättsgenetiska ärenden. Handläggningstiden har legat på en till fyra månader för de fem expedierade artbestämningsärendena.

Tabell 2. Handläggningstid för expedierade rättsgenetiska ärenden.

Ämnesområde	Ärendetyp	Genomsnitt - dagar			Median - dagar		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
Plötslig hjärtdöd	Ärenden plötslig hjärtdöd	68	73	83	55	71	86
Släkt	Faderskapsärenden (från ärenderegistrering) ¹	39	26	41	14	16	15
	Faderskapsärenden (från sista prov) ²	8	14	17	5	11	7
	Förälderärenden (från ärenderegistrering) ¹	32	33	27	13	15	9
	Förälderärenden (från sista prov) ²	12	18	15	7	11	7

Källa: Fabian

¹ Handläggningstid från det att ärendet registrerats.

² Handläggningstid från det att samtliga prov inkommit i ärendet.

Utredning om föräldrabalkens regler om faderskap och föräldraskap

I mars 2017 tog regeringen beslut om att en särskild utredare skulle se över delar av föräldrabalkens regler om fastställande av faderskap, SOU 2018:68. I augusti 2018 publicerades utredningen, vilken föreslår en ny lag om rättsgenetisk undersökning som gäller för utredning av faderskap vid domstol och hos socialnämnd. Den nya lagen föreslås ersätta den nuvarande blodundersökningslagen och RMV ska enligt utredningen vara ensam aktör att utföra dessa undersökningar med stöd av den nya lagen. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Teknik- och metodutveckling

Inom den rättsgenetiska verksamheten används systemet Fabian för ärendehantering, hantering av laboratorieflöden, biostatistiska beräkningar och generering av rapporter. Fabian ägs av RMV och driftsattes år 2000. Applikationen Fabian bygger idag på en gammal plattform och för att i framtiden kunna utveckla systemet och säkra driften och tillgången på support, krävs en uppdatering. Arbetet har pågått under året med att ta fram en plan för hur projektet ska genomföras.

Den artidentifiering som utförs i verksamheten idag har begränsningar när det gäller att kunna identifiera alla arter i ett prov som innehåller DNA från flera arter. Metoden är också i dagsläget begränsad till artbestämning av däggdjur. Initiala försök att lyfta över analyserna till en ny teknikplattform har genomförts med goda resultat. Den nya tekniken, massive parallell sequencing, MPS, möjliggör identifiering av alla arter i ett blandat prov. Den ger dessutom möjlighet till att identifiera ett utökat antal arter. Metoden planeras att driftsättas 2019.

Tidigare användes en metod med flytande kväve för att pulvrисera hårda material som till exempel ben och tänder. Arbetet med flytande kväve är inte riskfritt och speciella skyddsåtgärder såsom skyddskläder, hörselkåpor, forcerad ventilation och

kontinuerlig mätning av syrenivåer krävdes. Det flytande kvävet behövde dessutom transporteras genom byggnaden för att nå laboratoriet. På grund av dessa risker och ett ineffektivt förfarande har tekniken ersatts med en ny. Den nya tekniken, vilken bygger på mekanisk pulvrisering, har avsevärt förbättrat arbetsmiljön, ökat kapaciteten och effektiviserat arbetssättet.

Laboratorieautomation

Inför analys med tekniken MPS bearbetas proverna i en process med många pipetteringssteg, vilka hittills utförts manuellt. För att minska risken för förslitningsskador, förbättra reproducerbarheten och förkorta hands on-tiden införskaffades 2017 en robot för detta ändamål. Roboten har implementerats under året.

Kompetensutveckling och undervisning

En introduktionsutbildning för nyanställda som ska arbeta inom avdelningen har tagits fram under våren. De föreläsningar som är tänkta att ingå har under hösten genomförts för all personal i samband med den interna seminarieverksamheten. Detta för att få en gemensam start för alla, men också för att få synpunkter på innehållet.

En introduktions-
utbildning för
nyanställda som ska
arbeta inom avdelningen
har tagits fram
under våren

Personalen har genomgått flera utbildningar under året. Bland annat var två medarbetare i Nyon, Schweiz, för att få fördjupad kunskap om den nyligen inköpta pipetteringsroboten. Flera har också deltagit i ett antal så kallade användarmöten som anordnas av leverantörer av reagens eller instrument inom det forensiska genetiska området. Dessa möten har ofta ett mer praktiskt fokus med presentationer, utbildning och diskussion, jämfört med vetenskapliga konferenser. Det är därför ett bra komplement för kompetensutveckling. För att upprätthålla medarbetarnas kompetens arbetar enheten också med systematiska kompetenssäkringstester.

Kundrelationer

RMV har vid två tillfällen under året ingått i den utbildningsinsats som Polismyndigheten arrangerat inom ramen för DVI (Disaster Victim Identification). DVI-utbildning på regional nivå har genomförts tillsammans med polisen i Linköping, Stockholm och Umeå.

Under oktober har socionomer från Skövde och närliggande kommuner besökt den rättsgenetiska enheten. Med samma innehåll har utbildningsdagar för andra socialförvaltningar, Migrationsverket och tingsrätter genomförts under både vår och höst. Vid varje tillfälle har cirka 25–40 personer deltagit och fått en inblick i hur proven hanteras och hur analysvar beräknas.

För att nå en större grupp av dem som behöver analys av prover för sin verksamhet har RMV medverkat på Socialchefsdagarna i Jönköping tillsammans med den rättskemiska verksamheten, och vid Socionomdagarna i Älvsjö tillsammans med medarbetare från den rättskemiska och den rättspsykiatriska verksamheten.

RMV har tillsammans med Polismyndigheten haft diskussioner om information från RMV som ska kunna nås från Intrapolis, polisens intranät. Syftet är att underlätta för polisen vid beställningar av analyser från avdelningen för rättsgenetik och rättskemi. Diskussioner har också förts om hur hantering av identifieringsärenden kan underlättas.

Nationellt och internationellt arbete

I september anordnades ISFG-ESWG (International Society for Forensic Genetics English Speaking Working Group), en vetenskaplig konferens med fokus på forensisk genetik som hålls vartannat år. En medarbetare från den rättsgenetiska verksamheten har sedan 2017 ordförandeskapet i föreningen och årets möte arrangerades i St. Petersburg, Ryssland. Fyra personer från RMV deltog och bidrog med ett flertal presentationer och en workshop.

Kostnadsredovisning prestationer

Kostnad per ärende för de olika prestationstyperna (Tabell 3).

Tabell 3. Kostnad per prestation och prestationstyp i kronor.

Prestationstyp	2016	2017	2018
Faderskapsärenden, inkl föräldra- och släktärenden	8 800	6 700	6 300
Identifieringsärenden ¹⁾	7 400	8 300	12 800

Källa: Fabian samt Agresso.

¹⁾ En kostnadsökning har skett 2018 trots oförändrat antal ärenden. Kostnadsökningen per ärende beror istället på att det inom området bedrivits flera utvecklingsprojekt som gett ökade kostnader för s.k. reagenser. Ytterligare en förklaring är att fler ID-ärenden nu körs med en ny teknik (MPS) som använder dyrare reagenser. Även en ny rutin med s.k. standardkit där fördelningen av kostnader och konteringar har förfinats har bidragit till en något förändrad kostnadsbild fr.o.m. 2018.

Rättskemi

Av förordningen (2007:976) med instruktion för RMV framgår att myndigheten särskilt ska svara för

- rättskemiska undersökningar, och
- information inom sitt ansvarsområde till andra myndigheter och till enskilda, och
- internationellt samarbete inom sitt ansvarsområde.

RMV får också inom sitt ansvarsområde utföra uppdrag om verksamheten i övrigt medger det.

Ärendeutveckling rättskemiska undersökningar

De flesta expedierade rättskemiska ärenden har ökat i antal. Totalt har laboratoriet expedierat sex procent fler ärenden 2018. Obduktionsärenden har ökat med åtta procent, ringa narkotikabrott (eget bruk) har ökat med sex procent och rattfylleri- respektive våldsbrottsärenden med fem och tolv procent (Tabell 4).

Antalet expedierade rättskemiska ärenden har ökat med sex procent

Antalet expedierade ärenden för kontroll av drogfrihet från Kriminalvården fortsätter att öka. Under 2018 har cirka tio procent fler ärenden expedierats jämfört med 2017.

Antal expedierade ärenden från kategorin vård, narkotika (beroendekliniker inom socialtjänst och sjukvård) har minskat med fyra procent jämfört med föregående år.

Antalet expedierade rättstoxikologiska yttranden ligger på ungefär samma nivå som förra året (Tabell 4). Antalet ärenden med förtursbegäran har fördubblats jämfört med föregående år. Om denna trend fortsätter finns behov av en översyn av arbetssätt och resurser. Flest frågeställningar har rört missbruksmedel, inklusive amfetaminläkemedlet Elvanse, följt av så kallad eftersupning i trafikärenden. Antalet inkomna domstolskallelser uppgick till 26 vilket är betydligt färre jämfört med tidigare år.

Tabell 4. Antal expedierade rättskemiska ärenden.

Ärendekategori	2016	2017	2018	förändring % 2018 jmf 2017
Rättsmedicinska ärenden	5 465	5 374	5 782	8
Polisärenden, rattfylleri	16 337	16 726	17 542	5
Polisärenden, ringa narkotikabrott, eget bruk	33 422	35 370	37 479	6
Polisärenden, våldsbrott	1 149	1 180	1 316	12
Kriminalvårdsärenden	23 590	26 274	28 957	10
Vård, narkotika	9 797 ¹	11 446 ¹	11 008	-4
Vård, övrig utredning	626	576	550	-5
Rättstoxikologiska yttranden	752 ¹	781 ¹	789	1
Totalt	91 138	97 727	103 423	6

Källa: ToxBASE, LabMaster och Hypergene

¹Uppdaterade siffror är framtagna ur Hypergene

Handläggningstider rättskemiska undersökningar

För ärenden från Polismyndigheten har en ökad handläggningstid för ringa narkotikabrott skett (Tabell 5). Denna ökning kan bero på flera saker. En bidragande orsak är polisens fortsatta ökning av begäran av fullständig verifiering av positiva fynd vid den inledande screeningen, vilket innebär fler analyser per ärende. Handläggningstiden för rattfylleri- och våldsbrottsärenden är relativt oförändrad.

Under 2018 har tre nya screeningmetoder införts. Ett negativt screeningresultat kan svaras direkt till kund utan att gå vidare för verifikation. Detta har bidragit till kortare handläggningstid för Kriminalvårdens ärenden. Ärenden som får svar samma dag, negativa med screening som analys, är 53 procent jämfört med 42 procent 2017. Ärenden som får svar inom fem dagar har ökat från 60 procent till 69 procent.

Under 2018
har tre nya
screeningmetoder
införts

Handläggningstider för ärendekategorin vård, narkotika är i stort sett oförändrad jämfört med tidigare år.

Trots en fördubbling av antalet expedierande rättstoxikologiska yttranden med förtursbegäran har handläggningstiden för dessa ärenden legat på samma nivå (median 7 dagar) som förra året. Handläggningstiden för samtliga rättstoxikologiska yttranden var densamma som 2017.

Tabell 5. Handläggningstid för expedierade rättskemiska ärenden.

Ärendekategori	Genomsnitt - dagar			Median - dagar		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Rättsmedicinska ärenden	18	18	19	14	14	15
Polisärenden, rattfylleri	12	13	13	10	13	12
Polisärenden, ringa narkotikabrott, eget bruk	10	11	12	8	8	10
Polisärenden, våldsbrott	14	13	14	12	11	10
Kriminalvårdsärenden	5	6	4	4	4	0
Vård, narkotika	6	7	6	5	5	5
Vård, övrig utredning	14	14	13	12	12	10
Rättstoxikologiska yttranden	29	20	18	17	15	15

Källa: ToxBase, LabMaster och Hypergene

Könsfördelningen i antal expedierade ärenden beror på inflödet från uppdragsgivaren och är ingenting som RMV kan påverka (Tabell 6). Könsuppdelad statistik för Kriminalvårdsärenden finns inte då uppgift om kön inte registreras i ärendet. Någon skillnad i handläggningstider kan inte noteras (Tabell 7).

Tabell 6. Antal expedierade rättskemiska ärenden, uppdelade på kvinnor och män.

Ärendekategori	Kön	2016	2017	2018
Rättsmedicinska ärenden	Kvinnor	1 385	1 348	1 448
	Män	3 768	3 741	3 993
	Uppgift saknas	312	285	341
Polisärenden, rattfylleri	Kvinnor	1 635	1 687	1 654
	Män	14 066	14 418	15 208
	Uppgift saknas	636	621	680
Polisärenden, ringa narkotikabrott, eget bruk	Kvinnor	4 395	4 563	4 989
	Män	27 550	29 205	30 819
	Uppgift saknas	1 477	1 602	1 671
Polisärenden, våldsbrott ¹	Kvinnor	499	521	546
	Män	581	586	703
	Uppgift saknas	69	73	67
Vård, narkotika	Kvinnor	1 786	2 216	2 472
	Män	5 963	6 819	6 757
	Uppgift saknas	2 048	2 411	1 779
Vård, övrig utredning	Kvinnor	189	156	169
	Män	431	390	323
	Uppgift saknas	16	30	58
Rättstoxikologiska yttranden	Kvinnor	154	169	197
	Män	554	565	550
	Uppgift saknas	44	47	42

Källa: ToxBase, LabMaster och Hypergene

¹ I denna ärendekategori förekommer både misstänkta och målsägande.

Tabell 7. Handläggningstid för expedierade rättskemiska ärenden, uppdelade på kvinnor och män.

Ärendekategori	Kön	Genomsnitt – dagar			Median – dagar		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
Rättsmedicinska ärenden	Kvinnor	19	19	21	15	15	18
	Män	18	18	19	14	14	15
	Uppgift saknas	14	17	19	12	14	16
Polisärenden, rattfylleri	Kvinnor	13	13	13	9	12	12
	Män	12	13	13	10	13	12
	Uppgift saknas	10	11	11	8	10	9
Polisärenden, ringa narkotikabrott, eget bruk	Kvinnor	11	12	12	8	9	10
	Män	10	11	12	8	8	10
	Uppgift saknas	9	9	10	7	7	9
Polisärenden, våldsbrott ¹	Kvinnor	14	13	13	10	10	10
	Män	15	14	14	12	11	11
	Uppgift saknas	13	10	13	10	8	10
Vård, narkotika	Kvinnor	8	9	7	6	7	6
	Män	6	7	6	5	5	5
	Uppgift saknas	5	5	5	4	4	4
Vård, övrig utredning	Kvinnor	15	16	14	12	13	11
	Män	14	13	13	11	11	10
	Uppgift saknas	16	15	12	14	14	9
Rättstoxikologiska yttranden	Kvinnor	29	19	19	19	15	15
	Män	30	21	18	17	16	15
	Uppgift saknas	31	15	16	14	10	8

Källa: ToxBase, LabMaster och Hypergene

¹ I denna ärendekategori förekommer både misstänkta och målsägande.

Uppdaterad prismodell för rättskemi

En ny modell för kostnadskalkylering av den rättskemiska verksamheten har tagits fram. Detta med syfte att säkerställa en rättvisande kostnadsbild över aktuella rättskemiska analyser och därmed även ligga till grund för prissättning av den uppdragsfinansierade verksamheten. Kalkylmodellen har använts för 2019 års prissättning där de uppdaterade avgifterna har samrått med Ekonomistyrningsverket i enlighet med 7§ Avgiftsförordning (1992:191).

Uppdrag om försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål

I januari startade Polismyndigheten, tillsammans med ett flertal andra myndigheter, projektet ”Snabbare lagföring” (Ds 2018:9). Detta är ett regeringsuppdrag som ska bidra till att tiden från brott till dom förkortas. RMV deltar genom hantering av de

prover som tas i samband med ringa narkotikabrott och rattfylleri i lokalpolisområde Stockholm Nord. I dessa ärenden har RMV halverat handläggningstiden jämfört med övriga ärenden i samma brottstyp.

RMV har medverkat vid flera olika utbildningsinsatser inom polisen. Möten med Brå har hållits om uppföljningen av RMV:s del i projektet. En utvidgning av försöksverksamheten till att inkludera vuxna lagöverträdare är planerad till efter 2019. RMV har i yttrande över promemorian Ds 2018:9 angett att en sådan utbyggnad förutsätter att myndigheten tillförs ytterligare resurser. Detta mot bakgrund av den typ av brottslighet som försöksverksamheten omfattar (rattfylleri, drograttfylleri, ringa narkotikabrott). Inom myndigheten pågår ett arbete med att planera för en utbyggnad av projektet.

RMV
har medverkat
vid flera olika
utbildningsinsatser
inom polisen

Teknik- och metodutveckling

En extra stor utmaning har under de senaste åren varit att utveckla nya analysmetoder för att möta tillströmningen av nya droger som har varit mycket toxiska och dessutom har kunnat handlas via internet.

I början av 2018 driftsattes en ny analysteknik, Enzyme-Linked Immunosorbent Assay (ELISA). Tekniken används för screening av missbruksdroger i blod. Målsättningen är att alla trafikärenden från Polismyndigheten ska screenas med denna teknik. För att kunna hantera mängden ärenden så har det investerats i ytterligare ett analysinstrument under 2018. Införandet av den nya analystekniken har inneburit en kvalitetshöjning jämfört med tidigare använd teknik. Detektionsnivåerna är lägre vilket innebär att fler positiva prov fångas. Antalet substansgrupper som kan screenas har utökats.

Ett ersättningsinstrument för immunkemisk screening av urin har köpts in och beräknas driftsättas under hösten 2019 efter validering.

Immunologiska screeningmetoder för ritalinsyra, fentanyl och oxikodon i urin har införts. Införande av nya screeningmetoder innebär en minskad arbetsbelastning. I de fall proverna inte innehåller dessa substanser så resulterar det i snabbare svar till kund, till ett lägre pris.

För att skapa en stabilare analysverksamhet har två stora frekventa analysmetoder validerats in på ytterligare instrument som backup. Detta för att minska sårbarheten vid eventuella driftstopp. Arbetet med att utveckla och förvalta analysmetoder pågår ständigt. Under året har två resurskrävande metoder, där ur arbetsmiljösynpunkt ogynnsamma kemikalier har använts, lagts över på annan analysteknik. Metoderna är nu mindre resurskrävande och bättre ur arbetsmiljösynpunkt.

För att kunna möta upp en ökad efterfrågan på kirala separationer av läkemedel och droger som föreligger i två olika kemiska former (till exempel amfetamin) har det investerats i en ny teknik, så kallad superkritisk vätskekromatografi (SFC). Driftsättning beräknas ske under 2019.

Den standard för provning som avdelningen är ackrediterad mot, ISO 17 025, utkom under våren i ny omarbetad utgåva. Analys av förändringar och åtgärdsbehov har sammanställts, och arbetet med att anpassa rutiner och därmed revidering av dokument kommer att ske under 2019.

Digitalisering

Arbetet med att automatisera manuella arbetsmoment i analysarbetet har fortsatt under året. En ökad digitalisering kommer att ge bättre förutsättningar för fortsatt automatisering och ett effektivare arbetsflöde. Under året har RMV arbetat vidare med att införskaffa ett nytt LIMS (Laboratory Information Management System) för den rättskemiska verksamheten. En projektgrupp har kravställt och upphandlat ett nytt system och ett tilldelningsbeslut gick ut i december. Arbetet med att införa systemet planeras att starta under 2019, vilket kommer att kräva mycket resurser av verksamheten.

Kompetensutveckling och undervisning

En introduktionsutbildning för nyanställda som ska arbeta inom avdelningen har tagits fram under våren. De föreläsningar som är tänkta att ingå har under hösten genomförts för all nuvarande personal i samband med den interna seminarieverksamheten. Detta för att få en gemensam start för alla, men också för att få in synpunkter på innehållet.

Genom lektors- och professorsadjungeringar vid Linköpings universitet har RMV varit delaktig i grundutbildningar på avancerad nivå. Ett exempel är kursen i forensisk kemi som årligen genomförs i samverkan med Linköpings universitet och Nationellt forensiskt centrum (NFC). I samarbete med NFC deltar RMV också regelbundet i undervisning för domare och åklagare.

Kundrelationer

Möten med Polismyndigheten har hållits på både lokal och nationell nivå, bland annat har avtal och analyspaket diskuterats. Detta resulterade i en förändring av gällande paket, när laboratoriets nya ELISA-teknik togs i bruk i februari. Det nya paketet omfattar screening av sju substansgrupper i både blod- och urinprover där tramadol enligt önskan är en av dem.

Det har hållits flera möten med ansvariga inom Kriminalvården. Återkommande redogör RMV för statistik på årsbasis om antal ärenden per kriminalvårdsenhet, handläggningstider och positiva fynd, samt resultat av nationell drogscreening.

I år har det även hållits möten rörande IT-frågor. Även Region Östergötland har i år fått statistik över antal ärenden, analyser och positiva fynd per enhet.

RMV har som tidigare haft utbildning för personal inom Kriminalvården som arbetar med drogtestning och, nytt för i år, kunder inom sjukvård och socialtjänst. RMV har även föreläst om drogtestning lokalt för personal på Frivården Gävle och Frivården Örebro. I maj genomfördes RMV:s ST-kurs i rättstoxikologi.

RMV har deltagit på Svenska narkotikapolisens utbildningskonferens, Socialchefsdagarna, DrogFOKUS och Socionomdagarna. Vid Socialchefsdagarna representerades RMV av den rättsgenetiska och rättskemiska verksamheten, och vid Socionomdagarna även av den rättspsykiatriska verksamheten. RMV har även föreläst vid Drogtecken & symptom, en kurs anordnad av Polismyndigheten.

Regelbunden kontakt har förts med Åklagarmyndighetens utvecklingscentrum i Stockholm och Malmö i strategiska frågor som rör ringa narkotikabrott och drograttfylleri. Exempelvis har avstämning skett mellan myndigheterna i samband med att RMV har gjort en översyn av informationsbladet för cannabis, vilket medföljer rapporten från den rättskemiska undersökningen.

Statistikförfrågningar

Avdelningen RG/RK har under året besvarat ett 50-tal externa statistikförfrågningar från myndigheter och andra aktörer. Detta är en ökning jämfört med föregående år och visar att det finns en stor efterfrågan. Intresset gäller framför allt det rättskemiska området och fokus har legat på frågeställningar avseende narkotikarelaterade dödsfall och så kallade nya psykoaktiva substanser (NPS), i synnerhet rörande substanserna fentanyl och fentanylanaloger. Avseende NPS är den största förändringen under det gångna året att inga nya fentanylanaloger identifierats i myndighetens ärenden och att det totala antalet fynd minskat kraftigt. I rättsmedicinska ärenden har fentanylanaloger, ensamt eller i kombination med andra substanser, bedömts som dödsorsak endast i ett tiotal ärenden i år jämfört med hundratalet ärenden föregående år. Fynden av syntetiska cannabinoider fortsatte under året att ligga på en låg nivå medan NPS av typen fenetylaminer, katinoner och bensodiazepiner fortfarande förekommer regelbundet.

Nationellt och internationellt arbete

Nationellt och internationellt utbyte är oerhört viktigt för en expertmyndighet som RMV. Förutom den dagliga kommunikationen med våra kunder så deltar våra medarbetare även i olika nationella expertgrupper och nätverk kring exempelvis narkotikafrågor. I Samrådsgruppen för narkotikafrågor och Nätverket för den Aktuella Drogssituationen i Sverige, NADiS består arbetet i att samla in data om bruket av nya droger och att samråda om vilka substanser som ska föreslås för

Nationellt
och internationellt
utbyte är oerhört
viktigt för RMV

klassificering som narkotika, ett arbete som varit högaktuellt de senaste åren med ett betydande antal nya psykoaktiva droger. Medarbetare deltar också i arbeten kring bland annat kemiska hot mot samhället, C-nätverket.

RMV har även deltagit internationellt i arbete avseende utvärdering av effekter av nya psykoaktiva substanser. Exempelvis har myndigheten bidragit med rapportering av fynd och medverkat som experter i European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, EMCDDA:s arbete med att sammanställa data och göra riskbedömningar av farlighet och missbruk av nya psykoaktiva substanser. Inom forskning och utveckling samarbetar myndighetens medarbetare med rättskemiska laboratorier och forskare i bland annat Norge, Tyskland, USA och Australien.

Medarbetare har närvarat vid vetenskapliga konferenser, workshops och möten. Dels för att inhämta ny kunskap, men även för att sprida myndighetens kunnande och forskningsresultat till andra länder. Deltagande har skett vid möten arrangerade av American Academy of Forensic Sciences, AAFS, Society of Forensic Toxicologists, SOFT, The International Association of Forensic Toxicologists, TIAFT, och Nordic Association of Forensic Toxicologists, NAFTA. I de två senare finns medarbetare även representerade i föreningarnas styrelser.

Kostnadsredovisning prestationer

Kostnad per ärende för de olika prestationstyperna (Tabell 8).

Tabell 8. Kostnad per prestation och prestationstyp i kronor.

Prestationstyp	2016	2017	2018
Rättsmedicinska ärenden	3 710	4 283	4 046
Polisärenden, rattfylleri	1 023	1 220	1 291
Polisärenden, ringa narkotikabrott, eget bruk	1 075	967	956
Polisärenden, våldsbrott	4 111	4 250	4 145
Kriminalvårdsärenden	623	521	501
Vård, narkotika	819	694	828
Vård, övrig utredning	6 792	6 486	5 028

Källa: ToxBase, Labmaster samt Agresso

Rättsmedicin

Av förordningen (2007:976) med instruktion för Rättsmedicinalverket (RMV) framgår att myndigheten särskilt ska svara för:

- rättsmedicinska obduktioner och andra rättsmedicinska undersökningar,
- verksamhet med utfärdande av sådana intyg som avses i lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott,
- rättsmedicinska åldersbedömningar på uppdrag av domstol, allmän åklagare, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Migrationsverket,
- rättsmedicinsk medverkan i övrigt på begäran av domstol, länsstyrelse, allmän åklagare, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, och
- information inom sitt ansvarsområde till andra myndigheter och enskilda, och
- internationellt samarbete inom sitt ansvarsområde.

RMV får också inom sitt ansvarsområde utföra uppdrag om verksamheten i övrigt medger det.

Ärendeutveckling rättsmedicinska obduktioner

Det totala antalet förrättade rättsmedicinska obduktioner har under många år varit drygt 5 000 per år (Figur 1). Antalet förrättade obduktioner uppgick under året till 5 784, vilket är en ökning med cirka sex procent. Det i dagsläget oklart om denna ökning beror på att fler avlidit i Sverige eller på andra faktorer, såsom hur regelverket kring polisanmälningar av dödsfall tolkas och efterlevs eller hur dessa ärenden hanteras av Polismyndigheten.

Antalet obduktioner varierar mellan de rättsmedicinska enheterna på grund av upptagningsområdenas befolkningsunderlag (Figur 2). Upptagningsområden framgår av Bild 5. Under 2018 har enheten i Göteborg hanterat samtliga dödsfall även från södra Halland, som vanligtvis är en del av Lunds upptagningsområde – detta i syfte att minska belastningen på enheten i Lund.

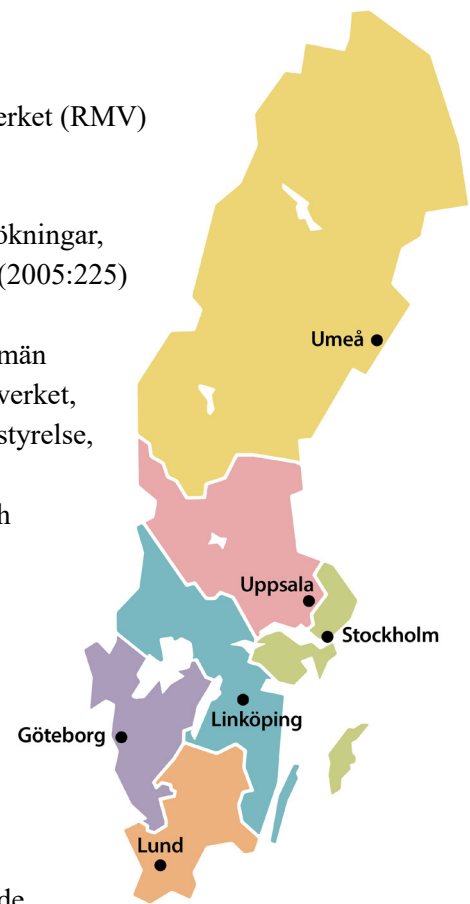
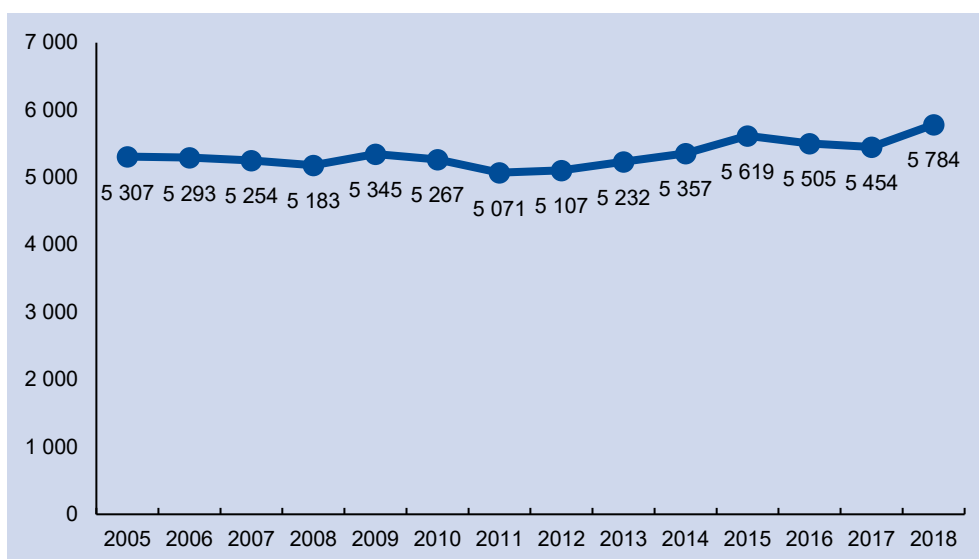
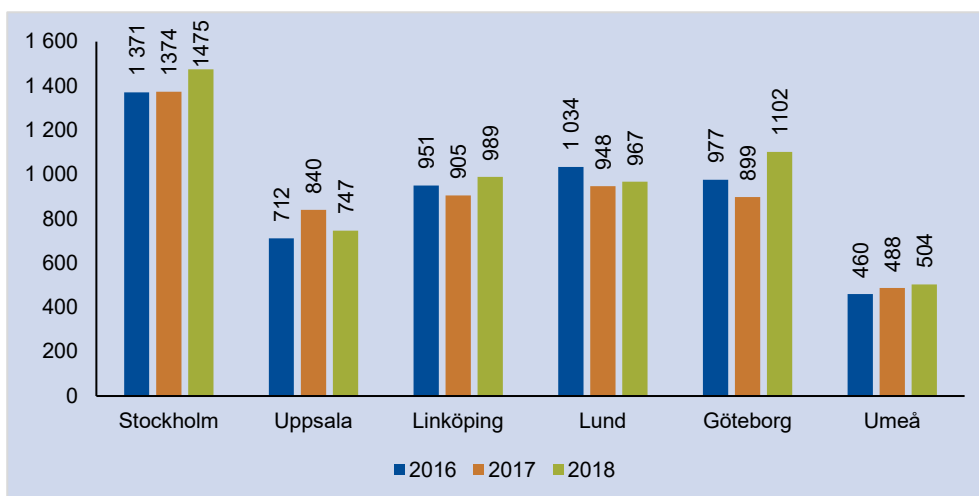

Bild 5. Upptagningsområden för avdelningen för rättsmedicin.

Figur 1. Antal förrättade rättsmedicinska obduktioner.

Källa: Portalen och Hypergene

Figur 2. Antal förrättade rättsmedicinska obduktioner per enhet.

Källa: Portalen och Hypergene

Antalet expedierade utlåtanden efter rättsmedicinska obduktioner har ökat med cirka sju procent jämfört med 2017. Antalet expedierade ärenden per år har en större variation än antalet förrättade, eftersom handläggningstiden påverkar vilket år som ärendet expedieras (Tabell 9).

Utöver obduktioner utförs även andra typer av rättsmedicinska undersökningar som led i dödsfallsutredningar, bland annat likbesiktningar, kliniska obduktioner, platsundersökningar och rekonstruktioner. Rättsläkare kallas också till domstolsförhandlingar, oftast som vittnen, både när det gäller dödsfallsutredningar och utfärdande av rättsintyg. Under året har antalet kallelser varit färre än föregående år (Tabell 9), vilket sannolikt är kopplat till det något minskade antalet rättsintyg.

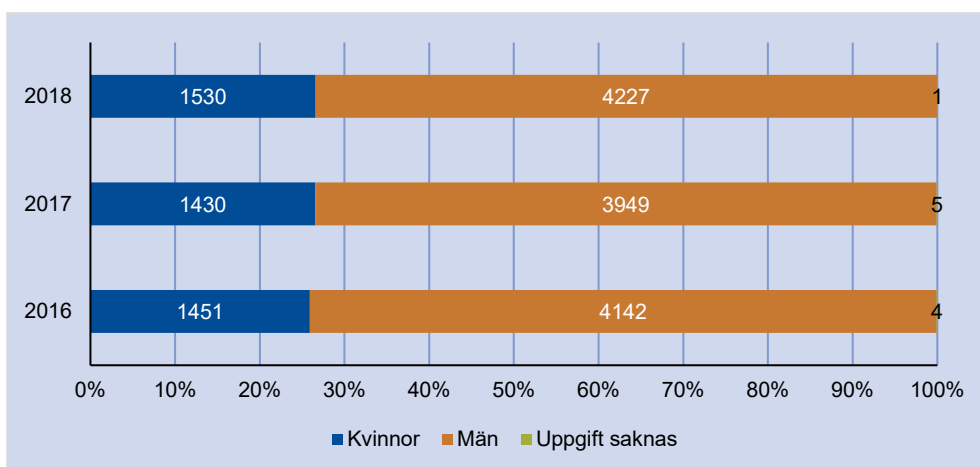
Tabell 9. Antal expedierade utlåtanden efter rättsmedicinska undersökningar.

Ärendetyp	2016	2017	2018	Förändring % 2018 jmf 2017
Rättsmedicinsk obduktion	5 597	5 384	5 758	6,9
Rättsmedicinsk likbesiktning	12	4	7	75,0
Klinisk obduktion	15	5	7	40,0
Platsundersökning	47	51	49	-3,9
Rekonstruktion	6	8	4	-50,0
Domstolsförhandling	205	199	167	-16,1

Källa: Portalen och Hypergene

Fler män än kvinnor avlider under omständigheter som enligt lag ska föranleda polisanmälan och rättsmedicinsk obduktion, vilket medför att fler undersökningar utförs på avlidna män än kvinnor (Figur 3). Varje år förekommer ett fåtal ärenden där identiteten och könet på grund av ärendets omständigheter inte har kunnat fastställas.

Figur 3. Antal expedierade utlåtanden efter rättsmedicinska obduktioner uppdelat på kvinnor och män.

Källa: Portalen och Hypergene

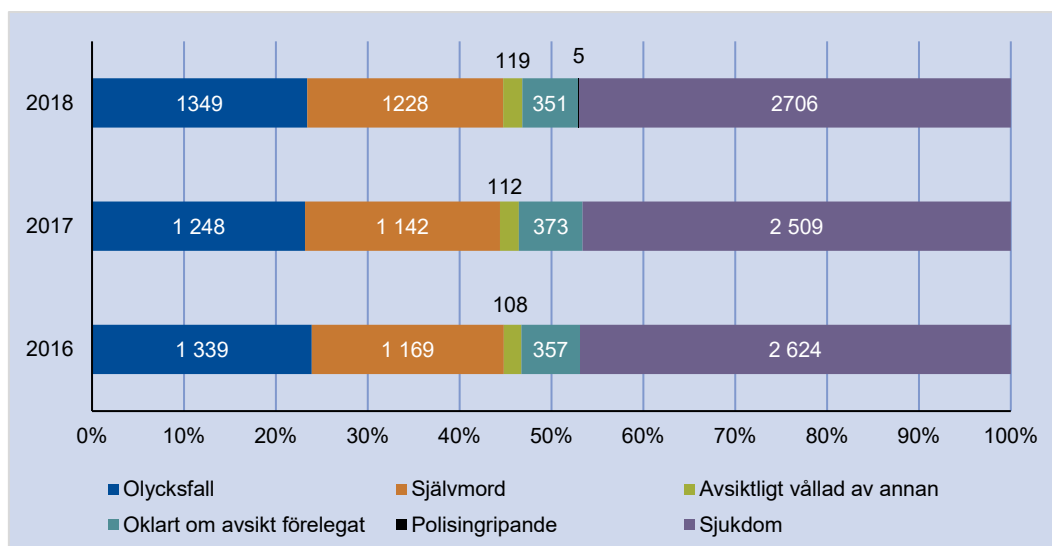
Dödssätt

Antalet undersökta dödsfall där dödssättet har bedömts som avsiktligt vållat av annan och som expedierats under 2018 har ökat med cirka sex procent jämfört med de som expedierats under 2017. (Figur 4). Det bör påpekas att vissa ärenden kan expedieras året efter det att dödsfallet har ägt rum, vilket innebär att siffrorna inte nödvändigtvis behöver överensstämja med antalet sådana fall som skett under kalenderåret. Dödssätten bland övriga expedierade rättsmedicinska obduktioner, dvs. olycksfall, självmord, sjukdom och där det har varit oklart om avsikt har förelagat är procentuellt sett väsentligen oförändrade (Figur 4). Man kan konstatera att andelen dödssätt där rättsläkaren har bedömt det som oklart om avsikt har förelagat är högre bland kvinnor än bland män (Figur 5). Detta dödssätt används till exempel

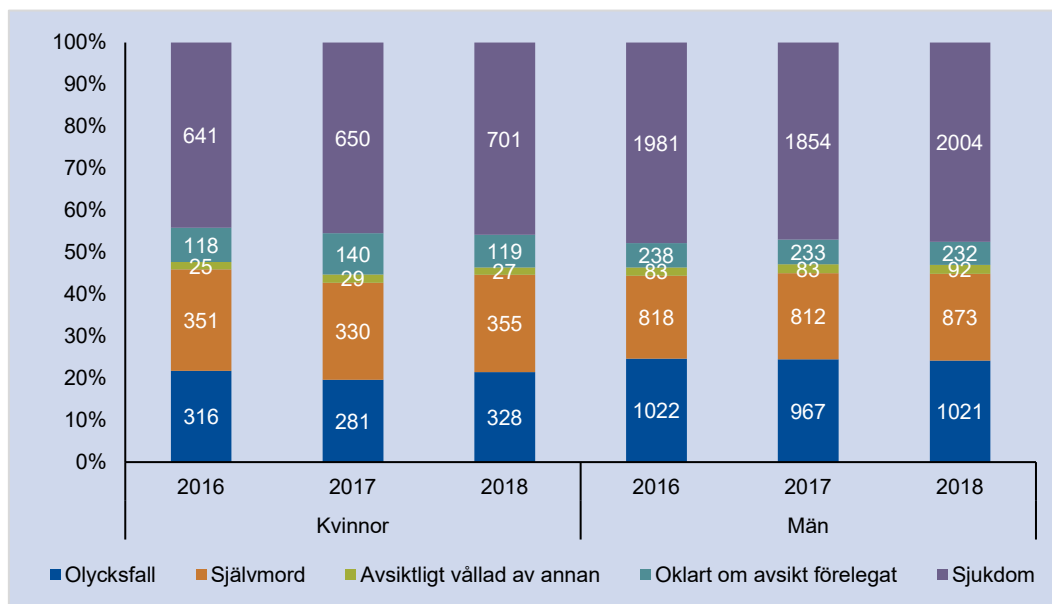
om rättsläkaren inte kan avgöra om en överdos av läkemedel varit avsiktlig (själv-mord) eller inte (olyckshändelse). Under 2018 har koden för dödsättet *dödsfall i samband med polisingripande* använts vid fem av de undersökta dödsfallen.

Figur 4. Dödsätt - antal och andel av samtliga expedierade rättsmedicinska obduktioner.

Källa: Portalen och Hypergene

Figur 5. Dödsätt - andel av samtliga expedierade rättsmedicinska obduktioner, uppdelat på kvinnor och män.

Källa: Portalen och Hypergene

Kategorin polisingripande är exkluderat i denna tabell på grund av litet antal, samtliga fem ärenden gällde män.

Handläggningstider rättsmedicinska obduktioner

Handläggningstiderna i obduktionsärenden har ökat (Tabell 10). Den genomsnittliga handläggningstiden var 72 dagar, jämfört med 63 dagar 2017. Även medianvärdet har ökat för samtliga enheter (59 dagar). Ökningen bedöms i första hand bero på minskad tillgång på specialistläkare i kombination med det ökade antalet obduktionsärenden.

Skillnaden mellan enheternas handläggningstider är fortsatt stor (Tabell 10), något som till viss del kan förklaras med tillgången på specialistläkare, antalet ärenden och uppdrag i övrigt. För att kompensera för dessa skillnader har under 2018 rättsläkare från bättre bemannade enheter bistått enheter med lägre bemanning. Rättsintyg fördelas utifrån en fördelningsnyckel som bestäms av bemanning, antalet obduktioner och kroppsundersökningar på respektive enhet.

Tabell 10. Handläggningstid, antal dagar i genomsnitt och i median, för expedierade rättsmedicinska obduktioner per enhet.

Enhet	Genomsnitt - dagar			Median - dagar		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Stockholm	81,4	70,6	75,4	71	58	60
Uppsala	34,8	41,0	55,2	30	34	41
Linköping	81,6	68,2	77,8	74	60	65
Lund	41,7	66,9	81,7	38	58	68
Göteborg	74,7	70,8	76,3	59	64	70
Umeå	50,9	44,8	50,4	49	43	44
Obduktion totalt	64,8	62,9	72,0	51	51	59

Källa: Portalen och Hypergene

Det finns en liten skillnad i handläggningstider för obduktionsärenden mellan kvinnor och män, där obduktionsärenden för kvinnor tar lite längre tid (Tabell 11).

Tabell 11. Handläggningstid, antal dagar i genomsnitt och i median, för expedierade rättsmedicinska obduktioner, uppdelat på kvinnor och män

Kön	Genomsnitt - dagar			Median - dagar		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kvinnor	63,9	66,3	73,3	52	55	63
Män	64,2	61,8	71,5	51	50	59

Källa: Portalen och Hypergene

Postmortal skiktröntgen

RMV har utrett frågan avseende postmortal bilddiagnostik med slutsatsen att postmortal skiktröntgen kan underlätta och effektivisera de rättsmedicinska dödsfallsutredningarna. Beslut har sedan tidigare fattats att en skiktröntgenapparat ska införskaffas till enheten i Stockholm som är RMV:s största rättsmedicinska enhet. Övriga enheters behov av skiktröntgenundersökningar tillgodoses tillsvidare genom avtal med sjukvården. Förberedelser inför en upphandling för att införskaffa en skiktröntgenapparat på enheten i Stockholm samt samtal med fastighetsägaren har under 2018 genomförts för att möjliggöra en driftsättning under 2019. Även en utredning kring IT-miljön har påbörjats för att möta det ökade kravet på digital hantering och lagring av den stora mängden data som kommer att skapas.

Ärendeutveckling rättsintyg

Det totala antalet rättsintyg har minskat för varje år sedan 2008 – så även under de senaste åren (Tabell 12). Som en följd av den av myndigheten initierade förändringen 2017 avseende rättsintyg, utfärdas numera samtliga rättsintyg av läkare vid de rättsmedicinska enheterna. Till och med 2016 utfärdades en stor del av rättsintygen av läkare med särskilda kontrakt med RMV. Förändringen gjordes för att kvalitets-säkra rättsintygen.

Det totala antalet rättsintyg har minskat för varje år sedan 2008

De rättsintyg som baseras på skadedokumentation av FD-läkare har under året ökat med drygt 23 procent jämfört med 2017 som var det första året med FD-läkare. Rättsintyg baserat på handlingar (yttranden) fördelas mellan enheterna i enlighet med ovan nämnda fördelningsnyckel.

Tabell 12. Antal expedierade rättsintyg uppdelat på kroppsundersökningar respektive yttranden.

Ärendetyp	2016	2017 ²	2018	Förändring % 2018 jmf 2017
Kroppsundersökning	2 210	1 875	1 553	-16,4
varav kontrakterade läkare/FD-läkare ¹	604	17	0	-100
varav FD-läkare ¹		184	227	23,4
Yttranden	2 726	2 823	2 955	5,9
varav kontrakterade läkare ¹	1 113	35	0	-100,0
Rättsintyg totalt³	4 936	4 698	4 508	-3,0

Källa: Portalen och Hypergene

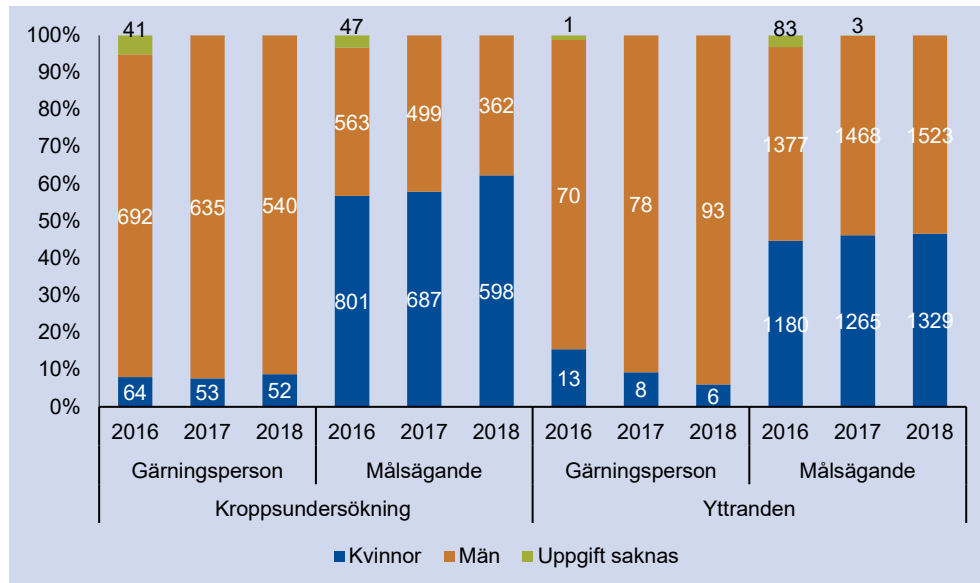
¹ Rättsintyg som utfördes av kontrakterade läkare under 2016 påverkade inte arbetsbelastningen på de rättsmedicinska enheterna, medan de kroppsundersökningar som utförs av FD-läkare sedan 2017 ligger till grund för rättsintyg som utfärdas av de rättsmedicinska enheterna och är därmed en del av arbetsbelastningen på enheterna.

² Antalet är uppdaterat från tidigare totalt 4647 ärenden.

³ Förutom de i tabellen redovisade ärendena tillkommer 85 ärenden som fakturerats men som ej inkluderats då de var återkallade eller makulerade

Procentuellt är det fler rättsintyg som har utfärdats gällande män än kvinnor under samtliga år, och det är också betydligt fler män än kvinnor som undersökts i egen- skap av misstänkta gärningspersoner (Figur 6). Könsfördelningen är avhängigt den beställande myndighetens begäran om rättsintyg.

Figur 6 Antal expedierade rättsintyg - kroppsundersökningar samt yttranden utförda på gärningspersoner respektive målsägande, uppdelat på kvinnor, män och okänt.

Källa: Portalen och Hypergene

Handläggningstider rättsintyg

Generellt är handläggningstiderna för rättsintyg korta, med ett medel- värde för yttrande på 13 dagar, och en median på 8 dagar. Handlägg- ningstiderna för yttrande är något kortare jämfört med 2017. Rättsintyg som utfärdas efter kroppsundersökning har överlag längre handlägg- ningstider än yttranden med ett genomsnitt på 19 dagar och en median på 14 dagar vilket är en ökning från 13,5 respektive 10 dagar jämfört med föregående år. (Tabell 13). Handläggningstiderna för kroppsun- dersökningar är vanligen längre än yttrande då det ofta rör sig om mera komplicerade ärenden där man ibland måste invänta provsvar och under- sökningsresultat, eller där det har tagit tid att få in allt material från beställande myndighet. Genom effektiv resurshantering har handläggningstiderna för rättsintyg ändå kunnat hållas förhållandevis korta, trots den på vissa enheter begränsade till- gången på rättsläkare.

Generellt är handläggningstiderna för rättsintyg korta

Tabell 13. Handläggningstid, antal dagar i genomsnitt och i median, för kroppsundersökningar och yttranden, fördelat på anställda respektive kontrakterade läkare/FD-läkare.

Ärendetyp	Genomsnitt - dagar			Median - dagar		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kroppsundersökning	13,8	13,5	18,9	8	10	14
varav rättsläkare anställda inom RMV	12,2	12,7	18,1	8	9	13
varav kontrakterade läkare eller FD-läkare	18,0	21,1	23,2	8	16	21
Yttranden	12,1	13,6	13,0	7	9	8

Källa: Portalen och Hypergene

Under 2018 var handläggningstiderna för män något längre jämfört med för kvinnor, både gällande kroppsundersökningar och yttranden (Tabell 14). Motsvarande skillnad existerade inte år 2016.

Tabell 14. Handläggningstid, antal dagar i genomsnitt och i median, för kroppsundersökningar och yttranden, uppdelat på kvinnor, män och okänt.

Ärendetyp/Kön	Genomsnitt - dagar			Median - dagar		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kroppsundersökning						
Kvinnor	13,6	13,8	17,4	8	9	12
Män	13,3	13,4	20,0	8	10	14
Uppgift saknas	24,0	14,7	-	8	14	-
Yttranden						
Kvinnor	12,7	12,9	12,7	7	8	8
Män	11,5	14,1	13,3	7	9	9
Uppgift saknas	13,6	15,7	-	8	12	-

Källa: Portalen och Hypergene

Vidareutveckling av rättsintygsreformen

För att åstadkomma bättre kvalitet på rättsintygen utfärdas sedan 2017 samtliga rättsintyg av rättsläkare anställda vid rättsmedicinska enheter. I samband med detta timanställdes läkare som så kallade forensiska dokumentationsläkare (FD-läkare). FD-läkarna har till uppgift att dokumentera skador hos målsägande och misstänkta gärningspersoner i de fall det inte görs av rättsläkare anställda inom RMV, men utfärdar inte själva rättsintygen. Rättsintygen utfärdas av rättsläkare vid RMV, med FD-läkarnas dokumentation som grund. 2018 har FD-läkarnas skadedokumentationsprotokoll reviderats och tydligare anpassats till RMV:s behov. En digital funktion för protokollet har skapats för snabbare informationsöverföring till mottagande rättsläkare. Även vidareutbildning och rekrytering av nya FD-läkare har skett.

En digital funktion för snabbare informationsöverföring har skapats

Då samtliga rättsintyg numera utfärdas av läkare anställda vid rättsmedicinska enheter har antalet inkomna begäran om rättsintyg ökat markant jämfört den tidigare ordningen då andra läkare med kontrakt med myndigheten utfärdade en del av rättsintygen. För att kunna använda myndighetens resurser bättre behöver högre krav ställas på underlaget från begärande myndighet, jämfört med hur det varit tidigare. RMV har under året initierat samarbeten med Polismyndigheten för att förbättra underlagen och därigenom skapa bättre förutsättningar för korta handläggningstider och mindre resursåtgång per ärende. Bland annat genom förenklade blanketter, informationsinsatser, samt digital informationsöverföring rörande uppgifter kring handläggare i ärendet.

Ärendeutveckling och handläggningstider rättsodontologi

Utförda identifieringsunderlag registreras i det aktuella obduktionsärendet där det också framgår vilken typ av identifieringsundersökning, rättsodontologisk, rättsgenetisk eller klinisk undersökning, som utförs. År 2016 registrerades identifieringsundersökningar som enskilda ärenden vilket medför att det är svårt att jämföra det totala antalet identifieringar med 2016.

Antalet identifieringar som utförts genom rättsodontologisk undersökning var 293 och har ökat något jämfört med tidigare år (287 identifieringar 2017 och 284 identifieringar 2016). Handläggningstiden för tandidentifieringar är i genomsnitt cirka 8 dagar.

Under året inkom 14 ärenden gällande försvunna personer, vilket är ett lägre antal jämfört med tidigare år (33 ärenden 2017 och 18 ärenden 2016). Från Interpol inkom 7 ärenden, vilket är färre jämfört med 2017 och 2016 (11 ärenden 2017 och 19 ärenden 2016).

Vävnadsdonationer

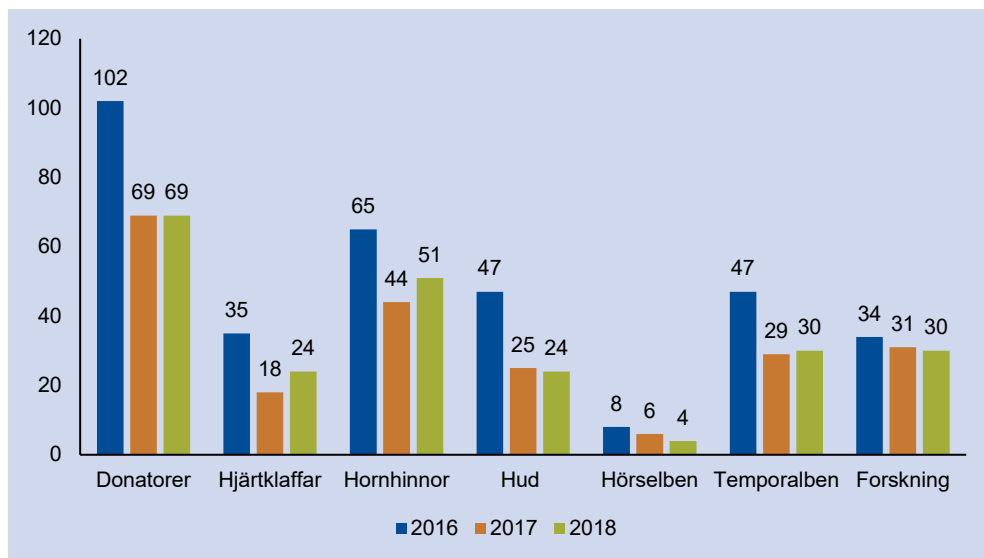
Tillvaratagande av vävnad har under året genomförts på enheterna i Göteborg, Lund, Stockholm och Umeå, men det finns fortfarande stora skillnader mellan enheterna när det gäller mängden tillvaratagna vävnader. Under året har antalet identifierade donatorer varit oförändrat, däremot har fler antal uttagsoperationer genomförts jämfört med föregående år, men är fortfarande avsevärt lägre än 2016 (Figur 7). En förklaring till att tidigare nivå från 2016 inte kunnat uppnås är att det inom yrkesgruppen rättsmedicinska assistenter, vilka tillvaratar vävnader, har föregat bemanningsproblematik och stor personalomsättning.

Sveriges kommuner och landsting SKL har årligen ersatt RMV med två miljoner kronor, bland annat för utbildning avseende vävnadsdonationer och övergripande samordning. Avtalet löpte ut 2017 men förlängdes för 2018 med hjälp av ett visst överskott från tidigare år. RMV står för cirka 25 procent av all vävnad förmedlad

för transplantation och bidrar genom detta till att Sverige är i det närmaste självförsörjande på vävnader. Fortsatt finansiering är säkrad från Vävnadsrådet för 2019, men inte efter det.

Figur 7. Antal donationsärenden och antal tillvaratagna vävnader.

Källa: Portalen och Hypergene

Ärendeutveckling medicinska åldersbedömningar

I slutet av mars 2017 började RMV göra medicinska åldersbedömningar i asylärenden på uppdrag av Migrationsverket. Även medicinska åldersbedömningar i brottmål påbörjades under andra halvåret 2017, där RMV gör dessa bedömningar på uppdrag av Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

När det gäller medicinska åldersbedömningar i asylärenden var antalet ärenden under 2017 mycket stort, totalt inkom drygt 11 000 beställningar från Migrationsverket. I enlighet med förväntad utveckling har under 2018 antalet beställningar minskat väsentligt. Enligt prognoser från Migrationsverket från början av året, uppskattades behovet av medicinska åldersbedömningar till cirka 1 300 – 1 600 ärenden under 2018. Antalet beställningar blev betydligt lägre, totalt 574 (Tabell 15). Antalet ärenden har minskat månad för månad, i januari fick RMV 132 beställningar och i december uppgick antalet till fyra.

Tabell 15. Antal inkomna beställningar av medicinska åldersbedömningar i ärenden om uppehållstillstånd per månad.

Månad	2017			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Januari				14	118	132
Februari				5	60	65
Mars	25	833	858	13	77	90
April	63	1 583	1 646	10	62	72
Maj	74	1 846	1 920	10	41	51
Juni	66	1 561	1 627	7	23	30
Juli	43	960	1 003	6	24	30
Augusti	47	1 041	1 088	2	16	18
September	49	1 108	1 157	7	16	23
Oktober	62	1 076	1 138	6	23	29
November	30	624	654	6	24	30
December	12	171	183		4	4
Totalt	471	10 803	11 274	86	488	574
Av Migrationsverket återkallade ärenden ¹	39	825	864	5	51	56
Totalt	432	9 978	10 410	81	437	518

Källa: Portalen

¹ Antal återkallade ärenden för 2017 har justerats, då fler ärenden som inkom 2017 sedan har återkallats under 2018.

Även när det gäller brottmål har antal beställningar minskat väsentligt jämfört med föregående år och uppgick till totalt 10 ärenden, vilket är 26 färre än föregående år (Tabell 16).

Tabell 16. Antal inkomna beställningar av medicinska åldersbedömningar i brottmål per månad.

Månad	2017			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Januari	-	-	-	-	-	-
Februari	-	-	-	-	-	-
Mars	1	-	1	-	3	3
April	-	-	-	-	1	1
Maj	-	-	-	-	1	1
Juni	-	-	-	-	2	2
Juli	-	4	4	1	1	2
Augusti	-	10	10	-	-	-
September	1	4	5	-	1	1
Oktober	-	9	9	-	-	-
November	-	4	4	-	-	-
December	-	3	3	-	-	-
Totalt	2	34	36	1	9	10
Av Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten återkallade ärenden	0	5	5	0	0	0
Totalt	2	29	31	1	9	10

Källa: Portalen

När det gäller antal utfärdade rättsmedicinska utlåtanden om ålder i asylärenden så är även dessa betydligt färre 2018. Under året har 1 252 utlåtanden utfärdats (Tabell 17). Förklaringen till att fler utlåtanden har utfärdats än beställningar har inkommit, är att det finns ärenden som inkom under 2017 där utlåtanden om ålder utfärdades 2018. Av de rättsmedicinska utlåtanden om ålder som utfärdats under 2018 avser 786 ärenden som inkom 2017 medan 466 utlåtanden avser ärenden som inkommit under 2018. Inga utlåtanden utfärdades för sökande av kvinnligt kön mellan 13 nov 2017 och 9 mars 2018 på grund av analysarbete, se stycket om metodjustering avseende sökande av kvinnligt kön nedan.

Tabell 17. Antal utfärdade rättsmedicinska utlåtanden om ålder i ärenden om uppehållstillstånd per månad.

Månad	2017			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Januari					423	423
Februari					174	174
Mars				82	113	195
April				16	113	129
Maj	18	566	584	14	54	68
Juni	30	864	894	19	70	89
Juli	35	971	1 006	5	30	35
Augusti	63	1 563	1 626	8	18	26
September	78	1 630	1 708	9	44	53
Oktober	87	1 952	2 039	4	8	12
November	25	915	940		27	27
December	1	819	820	9	12	21
Totalt	337	9 280	9 617	166	1 086	1 252

Källa: Portalen

I de utlåtanden som RMV utfärdat avseende ärenden om uppehållstillstånd under 2018 har resultatet i 71,6 procent talat för att den undersökta är 18 år eller äldre (under 2017 var det 83,3 procent av alla utfärdade utlåtanden) (Tabell 18). I 21,6 procent av ärendena har resultatet talat för att den undersökta möjligen är under 18 år (motsvarande 14,8 procent under 2017).

Tabell 18 Fördelning av möjliga svar i rättsmedicinska utlåtanden om ålder som utfärdats i ärenden om uppehållstillstånd.

	2017			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Någon bedömning av den undersökta ålder har inte varit möjlig att göra.	3	63	66		9	9
Resultatet talar för att den undersökta är 18 år eller äldre.	197	7 810	8 007	89	807	896
Resultatet talar möjligen för att den undersökta är 18 år eller äldre. ¹	119	-	119	-	-	-
Resultatet talar möjligen för att den undersökta är under 18 år.	18	1 407	1 425	1	270	271
Resultatet talar för att den undersökta är under 18 år. ²	-	-	-	14	-	14
Resultatet tillåter ingen bedömning avseende den undersökta ålder relativt 18-årsgränsen. ²	-	-	-	62	-	62
Samtliga bedömningar	337	9 280	9 617	166	1 086	1 252

Källa: Portalen

¹ Förekom fram till 13 nov 2017² Förekommer från och med 9 mars 2018

Även när det gäller brottmål har färre rättsmedicinska utlåtanden om ålder utfärdats under 2018 (19) än 2017 (23) (Tabell 19). För 2017 hanterades ett ärende rörande en målsägande i mars, men det var först från och med den 1 juli som RMV kunde börja göra medicinska åldersbedömningar på misstänkta på beställning från polis eller åklagare. Nio av de utlåtanden som utfärdats under 2018 avser beställningar som inkom 2017, medan tio avser beställningar som inkom 2018. De ärenden som avser kvinnor utgörs av ärenden där den undersökta är målsägande.

Tabell 19. Antal utfärdade rättsmedicinska utlåtanden om ålder i brottmål per månad.

Månad	2017			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Januari	-	-	-	-	3	3
Februari	-	-	-	-	3	3
Mars	-	-	-	-	3	3
April	1	-	1	-	1	1
Maj	-	-	-	-	-	-
Juni	-	-	-	-	3	3
Juli	-	2	2	-	-	-
Augusti	-	2	2	-	3	3
September	-	10	10	-	1	1
Oktober	1	3	4	1	-	1
November	-	2	2	-	1	1
December	-	2	2	-	-	-
Totalt	2	21	23	1	18	19

Källa: Portalen

Handläggningstider medicinska åldersbedömningar

Processen för medicinsk åldersbedömning i ärenden om uppehållstillstånd innehåller många delmoment och handläggningstiderna påverkas av många olika faktorer där RMV enbart kan påverka ett fåtal. Från det att RMV erhåller en beställning till dess att RMV skickar ett utlåtande till Migrationsverket har det under 2018 i genomsnitt gått 94 dagar (75 dagar under 2017). Medianvärdet för handläggningstiden är 69 dagar (72 dagar under 2017). Från det att RMV erhållit samtliga analyser och bilder till dess att utlåtandet är färdigställt har det i genomsnitt gått 24 dagar, vilket är väsentligen samma som föregående år (22 dagar). Medianvärdet för den handläggningstiden är 13 dagar (16 dagar under 2017).

När det gäller handläggningstider för medicinska åldersbedömningar i brottmål är de beräknade från det datum då det kommer in en skriftlig beställning vanligtvis från Polismyndigheten till dess att RMV expedierat det rättsmedicinska utlåtandet om ålder till beställaren. I genomsnitt har det tagit 58 dagar, men det varierar mycket från ärende till ärende. Medianvärdet för handläggningstiden är 31 dagar. I vissa fall har Polismyndigheten vänt sig till offentliga vårdgivare för att få en undersökning gjord som underlag för en medicinsk åldersbedömning, men i de flesta fall har undersökningarna gjorts av de leverantörer som RMV upphandlat.

Granskning visade på en hög samstämmighet i bedömningarna

Kvalitetsarbete medicinska åldersbedömningar

RMV har i slutet av 2017 och början av 2018 genomfört en kvalitetsgranskning av RMV:s leverantörers bedömningar av 209 magnetkamerabilder av knäleden hos ensamkommande asylsökande där knäleden bedömts vara mogen. Granskningen visade på en hög samstämmighet i bedömningarna. Två specialister i barnradiologi granskade magnetkamerabilderna i ärenden där knäleden bedömts vara mogen, vilket enligt RMV:s metod kräver att två radiologer oberoende av varandra kommer till denna slutsats. I 187 av 209 ärenden, 89,5 procent, var RMV:s leverantörer (två radiologer per ärende) och de två sakkunniga radiologerna helt eniga i sin bedömning. Kvalitetsgranskningen gjordes som ett led i att säkerställa att stadieindelning av knäledens mognadsgrad (tillväxtzonen) görs i enlighet med angiven definition.

Metodjustering avseende sökande av kvinnligt kön

När det gäller sökande av kvinnligt kön slutade RMV den 13 november 2017 med att expediera några utlåtanden om ålder i avvaktan på en genomlysning av det vetenskapliga underlaget gällande kopplingen mellan knäledens mognad och ålder. Rättsmedicinalverket gör från och med den 9 mars 2018 åter medicinska åldersbedömningar avseende sökande av kvinnligt kön.

Flickor har generellt en något tidigare skelettmognad jämfört med pojkar. Därför har RMV tidigare uttalat sig med en lägre grad av sannolikhet när det gäller flickor

än pojkar i de fall då knäleden varit mogen men visdomstanden omogen. Utifrån en vetenskaplig studie om magnetkameraundersökning av knäled framkom under hösten 2017 nya uppgifter om att en större andel flickor under 18 år har mogen knäled än vad som tidigare varit känt. RMV analyserade uppgifterna för att avgöra om graden av sannolikhet i utlåtandet för flickor överensstämmer med det vetenskapliga underlaget. Under tiden för analysen hade flickor möjlighet att genomgå undersökningarna men RMV gjorde inte några bedömningar eller utlåtanden.

Utifrån det förändrade kunskapsläget använder RMV i fall där knäleden bedöms som mogen och tänder som omogna hos flickor, eller det omvända, följande utlåtande: ”Resultatet av utförd undersökning tillåter ingen bedömning avseende den undersökta ålder relativt 18-årsgränsen.” I de fall där både knäled och visdomstand bedöms som omogna föranledde analysen en förändring av sannolikhetsbedömningen, från ”talar möjligen för att den undersökta är under 18 år” till ”talar för att den undersökta är under 18 år”.

Socialstyrelsens rapport om magnetkamera vid bedömning av ålder

I juli 2016 fick Socialstyrelsen ett regeringsuppdrag att fördjupa kunskapen om magnetkameraundersökning som metod för medicinsk åldersbedömning avseende 18-årsgränsen. Man skulle även ta reda på om de metoder som RMV-verket avsåg att använda kunde kompletteras. Arbetet skulle samordnas med det uppdrag som RMV fått. Den 31 maj 2018 presenterade Socialstyrelsen resultatet av den studie som de låtit genomföra. Utifrån hur studien utformats kan man utläsa att Socialstyrelsen haft två grundläggande hypoteser;

- att den typen av magnetkamerainställning som kallas broskdedicerad sekvens, (T2) skulle vara bättre på att bedöma tillväxtzonens mognadsgrad jämfört med icke-broskdedicerad sekvens (T1) samt
- att en sammanvägd bedömning av flera tillväxtzoner skulle ge ett mera tillförlitligt resultat.

Utöver detta gjordes en så kallad bryggingsstudie i vilken 400 individer med känd ålder undersöktes med den magnetkamerainställning som RMV använder, nämligen icke-brosk dedicerad sekvens (T1).

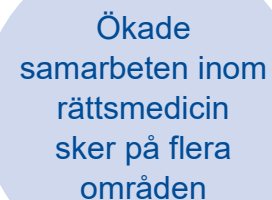
Utifrån RMV horisont var resultatet av Socialstyrelsens studie sådant att det inte fanns anledning att ändra magnetkamerainställningar. Brosk dedicerad sekvens (T2) visade sig vara sämre på att upptäcka omogna tillväxtzoner i knäleden jämfört med icke-brosk dedicerad sekvens (T1). Det presenterades inte heller några förslag på om och i så fall hur RMV metoder skulle kunna kompletteras. Bedömningarna blev nämligen inte mera tillförlitliga för att man undersökte flera tillväxtzoner.

Resultatet av bryggingsstudien var sådant att en mycket stor andel av pojkarna korrekt kunde bedömas som underåriga samt att även en stor andel av de vuxna korrekt kunde bedömas som vuxna. Det förekom inga 14- eller 15-åriga pojkar med mogna tillväxtzoner i knäleden. Några få procent av de undersökta 16-åringarna hade slutet tillväxtzon i knäet och bland 17-åringarna var det färre än en på tio. Åldersfördelningen på de personer som undersöktes var från 14 upp till 21 år men en svaghet med studien är att man bara låtit undersöka halva åldersgrupperna, det vill säga de som är mellan 14 till 14 ½, mellan 15 till 15 ½ osv. I det avseende bidrar inte studien till mer information om hur den mogna knäleden förhåller sig till ålder mellan 17 ½ och 18 år och resultatet för varje åldersgrupp måste tolkas i ljuset av detta.

Ökat samarbete mellan de rättsmedicinska enheterna

Avdelningen för rättsmedicin består av sex stycken geografiskt spridda rättsmedicinska enheter som var för sig är relativt små (mellan 15 och 45 medarbetare). Bemanningstrukturen på enheterna är likartad även om numerären både mellan enheterna och inom respektive yrkeskategori skiljer sig åt. Bemanningssituationen beror bland annat på enheternas upptagningsområden men även på personalomsättning och den faktiska tillgången på exempelvis rättsläkare, där de mindre enheterna ofta är särskilt sårbara. Arbetet på enheterna följer gemensamma arbetsrutiner och arbetsinstruktioner, vilket ger goda förutsättningar att samarbeta mellan enheterna.

Ökade
samarbeten inom
rättsmedicin
sker på flera
områden

För 2018 har det inom flera yrkeskategorier funnits tillfällen då bättre bemannade enheter under perioder kunnat bistå med arbetsinsatser till de enheter som haft sämre bemanning. Även förändring av upptagningsområde har genomförts för att bättre möta bemanningssituationen. Dessutom sker en fördelning av rättsintyg för att minska skillnader i arbetsbelastning mellan enheterna. Ökade samarbeten mellan enheterna och inom avdelningen för rättsmedicin sker på flera områden och inte enbart vid bemanningssituationer. Under 2018 har exempelvis arbeten påbörjats för att skapa ett gemensamt utbildningsmaterial, koordinerade insatser vid nyrekrytering och ett ökat samarbete mellan enheternas ekonomiadministratörer vilket har skapat ett bättre underlag för avdelningens ekonomiska redovisning och uppföljning. Det ökade samarbetet mellan enheterna genererar ett bättre utnyttjande av avdelningens resurser, minskar sårbarheten och beräknas fortgå i ökad omfattning under kommande år.

Kostnadsredovisning prestationer

Kostnad per ärende för de olika prestationstyperna (Tabell 20).

Tabell 20. Kostnad per prestation och prestationstyp i kronor.

Prestationstyp	2016	2017	2018
Rättsmedicinsk obduktion	24 800	26 900	24 900
Rättsintyg - Kroppsundersökning av levande	4 800	4 600	4 900
- Yttrande ¹⁾	3 000	3 700	4 800

Källa: RättsBase samt Agresso.

¹⁾ Kostnaden har ökat på grund av att den bokförda kostnaden för personal och lokaler ökat med cirka 22 procent medan antalet ärenden endast ökat med cirka sex procent. Ökningen beror främst på att antalet rättsintyg minskat vilket innebär att rättsmedicinska obduktioner får ta en större andel av kostnaderna inom rättsmedicin.

Rättspsykiatri

Av förordningen (2007:976) med instruktion för RMV framgår att myndigheten särskilt ska svara för

- rättspsykiatriska undersökningar i brottmål och läkarintyg som avses i 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m.,
- utredningar om risk för återfall i brottslighet enligt lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid,
- information inom sitt ansvarsområde till andra myndigheter och enskilda.

RMV får också inom sitt ansvarsområde utföra uppdrag om verksamheten i övrigt medger det.

Ärendeutveckling rättspsykiatriska undersökningar

Under de första åren av 2000-talet sjönk antalet expedierade utlåtanden efter genomförd rättspsykiatrisk undersökning (RPU) år för år för att sedan stabiliseras på en lägre nivå (Figur 8). År 2018 har dock antalet RPU:er, ökat med drygt 16 procent jämfört med föregående år. (Tabell 21). Bakgrunden till ökningen är inte helt känd, men det är framförallt inom Stockholms upptagningsområde som ärendena har ökat.

År 2018 har antalet RPU:er, ökat med drygt 16 procent

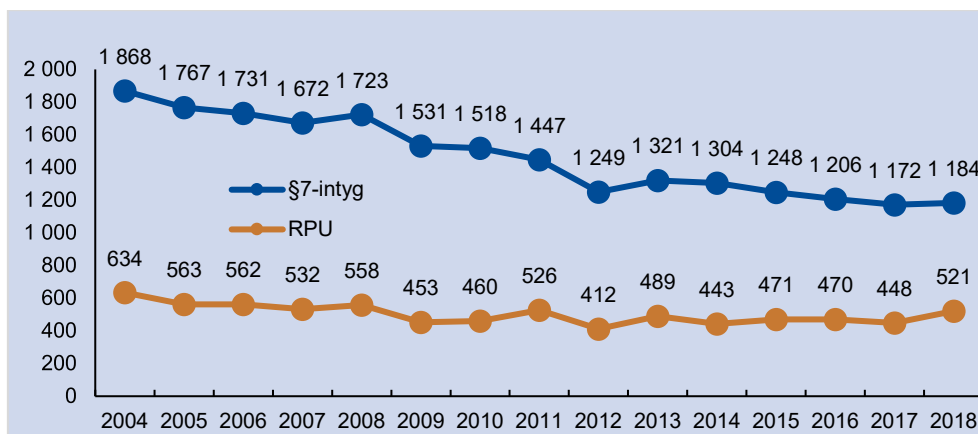
Både antalet intagna och undersökta på fri fot kan variera kraftigt över året och mellan enheterna. För att utjämna arbetsbelastningen överförs ärenden mellan enheterna. Under 2018 har Stockholm tagit emot 47 ärenden som skulle ha utretts i Göteborg och Göteborg har i sin tur tagit emot 34 ärenden som skulle ha utretts i Stockholm.

Häktade klienter inom Kriminalvården säkerhetsklassas enligt en tregradig skala där de med störst risk för utagerande beteende eller avvikning bedöms tillhöra säkerhetsklass 1. Enheten i Stockholm har tillstånd att ta emot intagna ur alla säkerhetsklasser medan enheten i Göteborg har tagit emot individer tillhörande säkerhetsklass 2 och 3. Under största delen av 2018 har dock enheten i Göteborg endast kunnat ta emot klienter med säkerhetsklass 3. Det har inneburit att ärenden har överförts till Stockholm, under året har det rört sig om 25 klienter med säkerhetsklass 2 och tre klienter som bedömts tillhöra säkerhetsklass 1. Tio ärenden med säkerhetsklass 3 har kunnat överföras från Stockholm till Göteborg istället. Den ökade inströmningen av utredningar samt den ökade andelen intagna där det bedömts föreligga en högre risk för utagerande och våld har inneburit att vårdtyngden har ökat i Stockholm.

Tabell 21. Antal expedierade utlåtanden efter rättspsykiatriska undersökningar (RPU).

	2016	2017	2018	Förändring % 2018 jmf 2017
RPU totalt	470	448	521	16,3
varav häktade	344	332	383	15,4
Göteborg	143	146	150	2,7
Stockholm	201	186	233	25,3
varav på fri fot	126	116	138	19,0
Göteborg	53	49	66	34,7
Stockholm	70	67	72	7,5

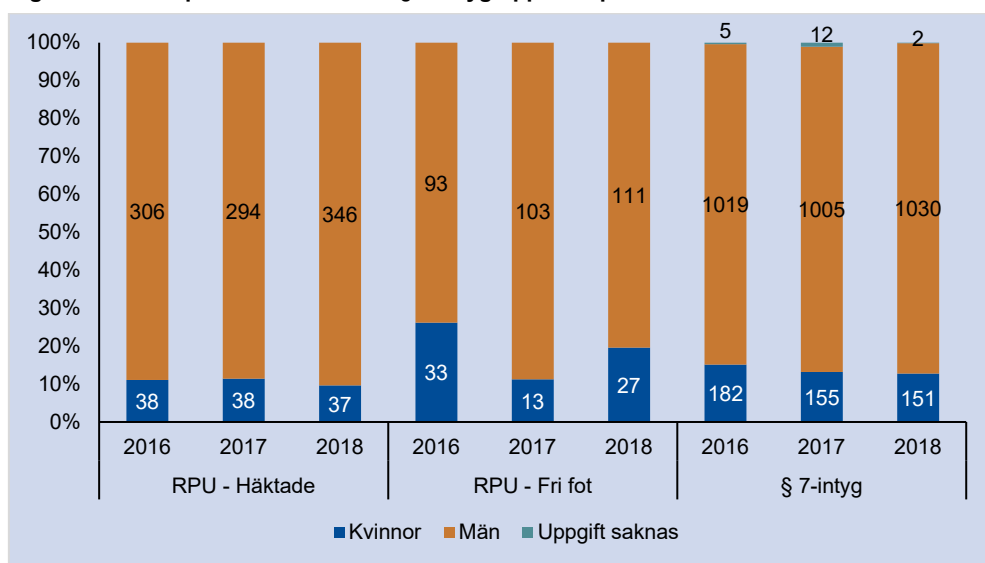
Källa: Psykbase, Portalen och Hypergene

Figur 8. Antal expedierade utlåtanden efter rättspsykiatriska undersökningar (RPU) och § 7-intyg.

Källa: Psykbase, Portalen och Hypergene

Till RMV:s rättspsykiatriska undersökningsenheter kommer personer som är häktade. Vanligtvis från Kriminalvårdens häkten men de kan även komma från landstingens rättspsykiatriska vårdenheter om de varit i behov av psykiatrisk vård under häktningstiden. Under 2018 har fler personer än tidigare varit i behov av akut psykiatrisk tvångsvård vid ankomst från Kriminalvården, delvis på grund av platsbrist i den rättspsykiatriska vården. Totalt har 97 patienter, varav 9 kvinnor, vårdats akut enligt Lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV). Enligt samma lag har 68 patienter, varav 8 kvinnor, avskilts. Majoriteten av de som varit i behov av tvångsvård, 73 individer, har befunnit sig i Stockholm. En förklaring till den påtagliga skillnaden mellan enheterna kan vara att de allra flesta av de personer som befunnits tillhöra säkerhetsklass 1 eller 2 utretts i Stockholm.

Andelen kvinnor som har genomgått en rättspsykiatrisk undersökning 2018 är cirka 12 procent av samtliga utredda, vilket är i nivå med tidigare år (Figur 9). Den låga andelen kvinnor som undersöks avspeglar könsfördelningen i populationen som begår brott och döms till en frihetsberövande påföljd.

Figur 9. Antal expedierade RPU och § 7-intyg uppdelat på kön.

Källa: Psykbase, Portalen och Hypergene

Andelen som bedömts lida av en allvarlig psykisk störning

Andelen utredningar där den utredde bedömts lida av en allvarlig psykisk störning vid gärningen var tämligen konstant cirka 50 procent under många år, men har under de senaste åren ökat, framförallt i Stockholm (Tabell 22). Även om andelen som bedöms vara allvarligt psykiskt störda varierar från månad till månad förefaller andelen nu vara varaktigt högre och ligger runt 56 procent i riket.

Tabell 22. Antal och andel (%) rättspsykiatriska undersökningar med bedömning av APS i expedierade utlåtanden.

		2016		2017		2018	
		Antal	Andel %	Antal	Andel %	Antal	Andel %
Bedömdes ha APS vid gärningen	Totalt	257	54,7	250	55,8	291	55,9
	Göteborg	100	51,0	100	51,3	113	52,3
	Stockholm	157	57,9	150	59,3	178	58,4
	Kvinnor	44	62,0	31	60,8	39	60,9
	Män	213	53,4	219	55,2	252	55,1
Bedömdes ha APS vid undersökningen	Totalt	236	50,2	233	52,0	269	51,6
	Göteborg	88	44,9	94	48,2	103	47,7
	Stockholm	148	54,6	139	54,9	166	54,4
	Kvinnor	42	59,2	29	56,9	35	54,7
	Män	194	48,6	204	51,4	234	51,2

Källa: Psykbase och Portalen

Under 2018 initierades en studie med syftet att undersöka möjliga bestämningsfaktorer för omfattning och karaktär på ärendeflödet till den rättspsykiatriska undersökningsverksamheten. Analysen inkluderar även vissa tidigare konstaterade skillnader mellan undersökningsenheterna i Göteborg och Stockholm. En slutrapport kommer att presenteras i mars 2019.

Domstolens frågor vid rättspsykiatrisk undersökning

En domstol kan begära att en rättspsykiatrisk undersökning ska ge underlag för bedömning om den tilltalade till följd av sin allvarliga psykiska störning ska överlämnas till rättspsykiatrisk vård med eller utan särskild utskrivningsprövning. Inför påföljdsvalet kan domstolen också efterfråga om den tilltalade till följd av sin allvarliga psykiska störning har saknat förmågan att inse gärningens innebörd och att anpassa sitt handlande efter en sådan insikt, eller om den allvarliga psykiska störningen är självförvållad genom rus eller något annat liknande sätt. Andelen rättspsykiatriska undersökningar där domstolen har efterfrågat underlag i dessa frågor har varit oförändrad under de senaste åren (Tabell 23).

Tabell 23. Antal och andel (%) rättspsykiatriska undersökningar med förfrågningar från domstolarna

Förfrågningar		2016	2017	2018
Till följd av den allvarliga psykiska störningen saknat förmåga att inse gärningens innebörd	Antal	372	365	419
	Andel (%)	79,1	81,5	80,4
Självförvållat rus eller annat liknande tillstånd vid gärningen	Antal	159	163	189
	Andel (%)	33,8	36,4	36,3
Rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning	Antal	425	404	476
	Andel (%)	90,4	90,2	91,4

Källa: Psykbase, Portalen och Hypergene

Handläggningstider rättspsykiatriska undersökningar

Undersökningstiden vid rättspsykiatriska undersökningar är reglerad i lag. För personer som är häktade är den högst fyra veckor och för personer som är på fri fot sex veckor. En RPU ska genomföras med största möjliga skyndsamhet enligt 6 § lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning. Den ska anpassas efter domstolens syfte med undersökningen och övriga omständigheter i det enskilda fallet. Utlåtandet för en rättspsykiatrisk undersökning ska utan dröjsmål lämnas till domstolen efter att undersökningen har avslutats. Behövs längre undersökningstid, ska det godkännas av domstol efter en begäran om anstånd. Domstolen kan medge anstånd om det finns synnerliga skäl.

Den som är häktad och som ska genomgå en RPU ska föras över till en undersökningsenhet utan dröjsmål och senast inom sju dagar från det att domstolens beslut når RMV. Denna tidsfrist har under 2018 överskridits i tio fall (en kvinna, nio män), varav sex hade en väntetid på 8 dagar och övriga mellan 10 och 13 dagar, jämfört

med sammanlagt fyra fall (en kvinna, tre män) under 2017 (Tabell 24). I de flesta fall förklaras den extra tidsåtgången av att ärenden flyttats mellan enheterna. I två fall har det rört sig om platsbrist på de rättspsykiatriska undersökningsenheterna eller polisutredningstekniska skäl.

Andelen rättspsykiatriska undersökningar som inte färdigställs inom föreskriven tid har ökat något jämfört med tidigare år (Tabell 24). Av de totalt 82 ärenden med anstånd gällde 17 ärenden kvinnor, vilket var en större andel jämfört med 2017 då 6 av 50 ärenden med anstånd gällde kvinnor.

För häktade är skälen till anstånd vanligen att fallen är svårbedömda och att det finns ett behov av längre tid för observation. I de fall där den rättspsykiatriska undersökningen genomförs tidigt i rättsprocessen uppstår inte sällan svårigheter i bedömningen av den undersöktes psykiska tillstånd vid tiden för gärningen. Det beror i regel på att förundersökningsmaterialet är knapphändigt och att det därmed saknas uppgifter som kan ligga till grund för den rättspsykiatriska bedömningen.

Bland de misstänkta som inte är häktade och som ska genomgå en rättspsykiatrisk utredning finns också många bostadslösa och personer med bristande social förankring som ibland har svårt att komma till undersökningen. Behov av ytterligare tid för att kunna färdigställa undersökningen kan därför uppstå. Under 2018 har det dock begärts anstånd i fler fall än vanligt till följd av hög arbetsbelastning.

Tabell 24. Antal och andel (%) rättspsykiatriska undersökningar där lagstadgade tidsgränser har överskridits samt antal och andel (%) fall med anstånd.

		2016	2017	2018
Väntetid för häktade som överskrider 7 dagar	Antal	6	4	10
	Andel (%)	1,7	1,2	2,6
Anstånd				
för häktade	Antal	36	25	44
	Andel (%)	10,5	7,5	11,5
för ej häktade	Antal	19	25	38
	Andel (%)	15,1	21,6	27,5
Anstånd totalt	Antal	55	50	82
	Andel (%)	11,7	11,2	15,7

Källa: Psykbase, Portalen och Hypergene

Ett förändrat arbetssätt för att förkorta undersökningstiden i vissa av de rättspsykiatriska undersökningarna har utvecklats för att minska den integritetskränkning som en rättspsykiatrisk undersökning innebär för den som undersöks. Det handlar i första hand om ärenden där det på ett tidigt stadium funnits goda skäl att anta att den undersökta har en allvarlig psykisk störning. De objektiva kriterierna för att göra ett sådant antagande är att den undersökta uppvisar en långvarig och väl dokumenterad sjukdomsbild som är tydligt förenlig med en allvarlig psykisk störning.

Under året har sammanlagt sju undersökningar blivit expedierade enligt det så kallade snabbspåret efter kontakt med domstol, sex i Stockholm och ett i Göteborg. Detta är färre ärenden än 2017 då det expedierades sammanlagt 23 ärenden på kortare tid. En anledning till att det rör sig om färre ärenden 2018 är den höga arbetsbelastningen med ett stort antal ärenden per utredare vilket har gjort det svårt att frigöra tid för att arbeta mer skyndsamt och fokuserat i vissa ärenden.

Forskningsprojektet RPU 2.0

Under året har det i samarbete med Celam (Centrum för etik, juridik och mental hälsa vid Göteborgs universitet) påbörjats ett forskningsprojekt som kommer att bedrivas på båda enheterna. Bland de ansvariga för genomförandet finns forskare från både Karolinska institutet och Göteborgs universitet. En projektkoordinator på vardera enheten samt forskningssjuksköterskor har utsetts och under slutet av året har också en intern projektledare utsetts. De första pilotstudierna har genomförts under sommaren. Syftet med studien är att inom RMV bygga upp en forskningsdatabas som har direkt relevans för de rättspsykiatriska bedömningarna.

En forskningsdatabas är under uppbyggnad.

Ärendeutveckling § 7-undersökningar

Enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål kan en domstol inhämta ett intyg av läkare för att belysa frågor om förutsättningar för rättspsykiatrisk vård (§ 7-intyg). Till skillnad från de senaste åren minskade inte antalet ärenden under 2018 (Figur 8 och Tabell 25) då ärendena ökat i Stockholm och Umeå.

Domstolen kan också förordna om ett intyg för att överlämna den misstänkte till rättspsykiatrisk vård utan särskild utskrivningsprövning, så kallad vård-§ 7-intyg, vilket sker i ungefär var fjärde fall. Andelen vård-§ 7-intyg har länge varit högre i Göteborg jämfört med Stockholm. I Umeå har variationen över tid varit stor, troligtvis på grund av att antalet undersökningar varit lågt och utfallet därmed varit mer påverkbart av slumpmässiga variationer.

När det gäller vård-§ 7-intyg ökade dessa i Göteborg mellan 2016 och 2017 med nästan 11 procent medan de minskade med 23 procent i Stockholm och med 45 procent i Umeå. Skillnaderna har dock minskat under 2018.

Tabell 25. Antal expedierade § 7-intyg.

	2016	2017	2018	Förändring % 2018 jmf 2017
§7-intyg totalt	1 206	1 172	1 182	0,9
Göteborg	592	586	569	-2,9
Stockholm	537	535	538	0,7
Umeå (annan huvudman)	77	51	75	47,1
ordinära § 7-intyg	907	890	904	1,7
Göteborg	424	400	428	7,0
Stockholm	428	451	420	-6,7
Umeå (annan huvudman)	55	39	56	43,6
vård § 7-intyg	299	282	278	-1,4
Göteborg	168	186	141	-24,2
Stockholm	109	84	118	40,5
Umeå (annan huvudman)	22	12	19	58,3

Källa: Psykbase, Portalen och Hypergene

Flertalet av § 7-intygen utgör endast underlag för domstolen i fråga om huruvida en rättspsykiatrisk undersökning ska genomföras. Tidigare har andelen ärenden där det föreslås RPU legat på ungefär 40 procent, men de senaste fem åren har andelen ökat till att nu vara 50 procent för hela avdelningen, 44 procent för enheten i Göteborg och 57 procent för enheten i Stockholm. (Tabell 26). Anledningen till ökningen är inte helt känd men frågeställningen ingår i det pågående analysarbetet avseende inflödet.

Tabell 26. Antal och andel § 7-intyg där RPU föreslås.

		2016	2017	2018	Förändring % 2018 jmf 2017
Hela avdelningen	Antal	557	569	588	3,3
	Andel%	46,2	48,5	49,7	
Göteborg	Antal	213	244	251	2,9
	Andel%	36,0	41,6	44,1	
Stockholm	Antal	313	296	305	3,0
	Andel%	58,3	55,3	56,6	
Umeå	Antal	31	29	32	10,3
	Andel%	40,3	56,9	42,7	

Källa: Psykbase, Portalen och Hypergene

Andelen kvinnor som har genomgått en § 7-undersökning var under 2018 cirka 14 procent vilket ligger inom normalvariationen i förhållande till tidigare år (Figur 9).

Handläggningstider § 7-undersökningar

För § 7-intyg finns ingen lagstadgad handläggningstid. När domstolarna förordnar om ett § 7-intyg och den misstänkte är häktad ska ärendet hanteras skyndsamt. Handläggningstiden bestäms i överenskommelse med domstolen. Vanligtvis expedieras ärendet inom 10 till 15 dagar. I särskilt skyndsamma fall expedieras ärendet inom kortare tid. I ärenden där den misstänkte inte är häktad är behovet av skyndsamhet inte lika stort och handläggningstiden mer varierande, men är vanligtvis tre till sex veckor. Handläggningstiderna för § 7-ärenden där den misstänkte inte är häktad har blivit kortare i Göteborg och längre i Stockholm. Det är dock fortsatt så att handläggningstiderna är kortare i Stockholm, både när det gäller häktade och icke häktade.

Nytt arbetssätt med § 7-undersökningar

Under flera år har antalet och andelen § 7-undersökningar som utförts av timanställda läkare skilt sig åt mellan enheterna. Ett medvetet arbete att utjämna belastningen mellan enheterna har därför genomförts de senaste åren. Under året har 80 procent av § 7-undersökningarna i Göteborg utförts av myndighetens egna läkare jämfört med 59 procent 2017, medan motsvarande siffra är 85 procent i Stockholm, jämfört med 78 procent för 2017.

För att ytterligare likrikta arbetet med § 7-undersökningar har en enhetlig process skapats med gemensamma styr- och stöddokument för berörda yrkesgrupper vilket har implementerats på båda enheterna under 2018. Syftet med förändringen är att fler undersökningar ska göras av interna läkare och samtidigt minska sårbarheten i verksamheten genom en jämnare fördelning av utförda § 7-undersökningar i läkargruppen. Under 2018 har också en kartläggning av verksamhetsprocessen för § 7-undersökningar inletts, dels för att identifiera eventuella skillnader i arbetssätt och dels för att utgöra underlag inför kravspecifikation för ett nytt ärendehanteringssystem.

Ärendeutveckling riskutredningar

Det finns möjlighet för en livstidsdömd som har avtjänat minst tio år av sitt livstidsstraff att ansöka om att få straffet omvandlat till ett tidsbestämt fängelsestraff. Vid omvandlingsprövningen, som sker vid Örebro tingsrätt, ska bland annat risken för återfall i brott beaktas. Ett underlag för sådan riskbedömning inhämtas vanligen i form av en riskutredning från RMV. Antalet expedierade riskutredningar är, i likhet med 2017, 34 ärenden. Endast ett av dessa har rört en kvinna, vilket avspeglar det faktum att det är en övervägande andel män som är dömda till livstids fängelse. Ärendeinflödet är dels beroende av antalet livstidsdomar som har meddelats för minst tio år sedan, dels hur många livstidsdömda som söker omvandling till ett tidsbestämt straff.

Antalet expedierade riskutredningar är i likhet med 2017, 34 ärenden

Handläggningstider riskutredningar

Till följd av personalomsättning har det funnits för få riskutredare i Göteborg vilket har lett till att 85 procent av riskutredningarna utförts i Stockholm under 2018. Vid tre utredningar har dock teamen varit blandade med utredare från både Stockholm och Göteborg. Den lagstadgade handläggningstiden är 42 dagar. I 28 av 34 ärenden har det ansökts om anstånd med anledning av hög arbetsbelastning, vilket är en markant ökning gentemot 2017 då det begärdes anstånd i hälften av ärendena. Detta har lett till att den genomsnittliga handläggningstiden har ökat från 56 dagar 2017 till 77 dagar 2018.

Utvecklad riskutredningsverksamhet

Inför att nya föreskrifter och ny handledning för riskutredningsverksamheten trädde i kraft i mars 2018 genomfördes en utbildning för samtliga riskutredare inom RMV. Under arbetet med föreskrifterna framkom att det behövdes arbetas med enhetligheten i bedömningar och det beslutades om en analys av eventuella skillnader mellan enheterna när det gällde bedömning av risknivå. Resultatet kommer att presenteras under början av 2019.

Utbildning av nya riskutredare

För att minska sårbarheten när det gäller riskutredningsverksamheten hölls en utbildning under hösten 2018 som ledde till att tolv nya riskutredare godkändes, åtta från Göteborg och tre från Stockholm.

Nybyggnation av undersökningsenheten i Göteborg

Den rättspsykiatriska utredningsenheten i Göteborg planerar att flytta till nya lokaler eftersom dagens lokaler som är byggda 1972 inte längre bedöms vara ändamålsenliga. En projekteringsgaranti har undertecknats och det har tagits fram funktionsprogram och rumsfunktionsprogram. Hyresvärden är också underrättad om vilka föreslagna tomter som RMV vill gå vidare med. Planeringen sker i samverkan med enhetens medarbetare.

RP i Göteborg ska flytta till nya lokaler

Rättsliga rådet

Socialstyrelsens råd för vissa rättsliga, sociala och medicinska frågor (Rättsliga rådet) lämnar utlåtanden på begäran av domstol eller myndighet i allmänmedicinska, rättsmedicinska, rättspsykiatriska och psykiatriska frågor. Under året har tio rättspsykiatriska utlåtanden behandlats av Rättsliga rådet, vilket är 1,9 procent av de rättspsykiatriska utredningarna (Tabell 27). Detta är något färre jämfört med tidigare år. Rättsliga rådet har i tre fall kommit till en annan slutsats än RMV i fråga om allvarlig psykisk störning förelegat vid gärningstillfället. I ett fall avsåg ändringen endast frågan om behov av rättspsykiatrisk vård. Det är få, och oftast de mest svårbedömda ärendena, som tas upp i Rättsliga rådet. Detta innebär att det inte

går att dra några generella slutsatser om kvaliteten på de rättspsykiatriska utredningarna utifrån rådets utlåtanden. Under året har också tre riskutredningar behandlats av Rättsliga rådet. I inget av dessa kom rådet till en annan bedömning än RMV.

Tabell 27. Antal expedierade rättspsykiatriska utlåtanden som behandlats av Rättsliga rådet.

	2016	2017	2018
Antal RPU där Rättsliga rådet lämnat ett yttrande	20	15	10
Varav annan bedömning av allvarlig psykisk störning	3	3	3

Källa: Kopior av akter från Rättsliga rådet som inkommit till enheten i Stockholm.

Säkerhet

Enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2006:6 ska verksamheter som bedriver psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård ha en säkerhetsansvarig. Syftet med uppdragen är att öka säkerheten för såväl medarbetarna som de intagna som genomgår rättspsykiatriska undersökningar. Fokus i det förebyggande arbetet mot hot och våld är inte bara fysisk och byggnadsteknisk säkerhet, minst lika viktigt är dynamisk säkerhet med vilket avses bemötande och förhållningssätt till de personer som utreds.

Stort fokus har lagts på att medarbetarna på vistelseavdelningarna ska ha en hög närvaro bland de intagna, inte enbart för att observera deras psykosociala funktion, utan även för att öka tryggheten på avdelningarna. All personal vid vistelseavdelningarna genomgår utbildning i bemötande och tränar regelbundet på ingripande vid hot och våld.

För att återigen kunna ta emot intagna tillhörande säkerhetsklass 2 vid utredningsenheten i Göteborg har ett omfattande arbete genomförts under året. Ett flertal justeringar av lokalerna har gjorts, bland annat i form av att ett nytt larmsystem installerats.

Under året har det inträffat sammanlagt 65 incidenter av hot och våld (Tabell 28). 17 fall av hot och/eller våld mot personal och 5 fall av hot och våld mellan intagna i Göteborg och 35 fall av hot och/eller våld mot personal och 8 fall av hot och våld mellan intagna i Stockholm. Antalet incidenter fluktuerar kraftigt från år till år vilket till viss del kan förklaras av att en enskild individ kan ligga bakom ett flertal incidenter.

Antalet
incidenter
fluktuerar kraftigt
från år till år

Tabell 28. Antal hot- och våldsincediter på de rättspsykiatriska undersökningsenheterna.

	2016	2017	2018
Hot och våld mot personal			
Stockholm	49	21	35
Göteborg	8	21	17
Totalt	57	42	52
Hot och våld mellan medintagna			
Stockholm	10	0	8
Göteborg	3	9	5
Totalt	13	9	13
Hot och våld totalt			
Stockholm	59	21	43
Göteborg	11	30	22
Totalt	70	51	65

Källa: Enheternas incidentrapporter.

Nytt digitalt journalsystem

Under 2018 har ett arbete för att upphandla ett nytt digitalt journalsystem pågått med planerad implementering under 2019. Övergången från manuell journalföring väntas leda till förenklad administration, bättre tillgänglighet och ökad patientsäkerhet.

Övergången från
manuell journalföring
väntas leda till förenklad
administration

Nytt kvalitetsutvecklingsystem

Under året har det tagits fram och gjorts en första revidering av en modell för systematisk kvalitetsutveckling. I denna sammanfattas hur avdelningen säkrar och utvecklar kvaliteten för att arbeta effektivt, rättssäkert och leverera användbara svar till uppdragsgivaren. Modellen består av fem delar (Kompetens och metoder, Processer, Produkter, Uppföljning och analys samt Forskning och kunskapsutveckling) och en kvalitetsorganisation, som är under uppbyggnad. Avdelningens ledning har under året, med utgångspunkt i modellen, haft en första gemensam genomgång av kvaliteten och kvalitetsarbetet vilket utmynnat i en kvalitetsberättelse som sedan fungerat som underlag för verksamhetsplaneringen inför kommande år.

Utredning av nytt möjligt uppdrag från Åklagarmyndigheten

Under hösten 2018 har en utredning inletts om RMV under pågående förundersökning ska utföra uppdrag på begäran av Åklagarmyndigheten gällande brott som angetts ha skett under sömn. Inom ramen för utredningen har det hållits möten med nyckelpersoner på olika avdelningar inom myndigheten. Utredningen planeras färdigställas och presenteras våren 2019.

Insikt och handlingskontroll

En vetenskaplig rapport angående insikt och handlingskontroll har publicerats under 2018. Med anledning av resultaten i rapporten och vad som framkom i en kollegial kvalitetsgranskning har det påbörjats ett arbete för att ta fram en utbildning och stöddokument för rättspsykiatrer och psykologer när det gäller bedömningen av insikt och handlingskontroll.

Kostnadsredovisning prestationer

Beläggningen på undersökningsenheten i Stockholm har varit högre än tidigare år. Det, i kombination med att andelen intagna med högre säkerhetsklass har ökat markant, har lett till att det behövts mycket extrapersonal vilket i sin tur har lett till ökade kostnader för övertidsuttag.

Kostnad per ärende för de olika prestationstyperna (Tabell 29).

Tabell 29. Kostnad per prestation och prestationstyp i kronor.

Prestationstyp	2016	2017	2018
RPU – häktad ¹⁾	479 100	519 600	481 600
RPU – fri fot ²⁾	71 900	86 300	73 900
§ 7-intyg	7 100	7 300	7 300

Källa: PsykBase samt Agresso.

¹⁾ Ärendekostnaden minskar främst genom att antalet ärenden ökat med cirka femton procent medan kostnaderna ökat med cirka sju procent.

²⁾ Ärendekostnaden minskar främst genom att antalet ärenden ökat med cirka femton procent samt att kostnaderna minskat med cirka två procent.

Forskning

RMV har enligt 2 § i förordningen (2007:976) med instruktion för RMV att särskilt svara för bland annat utvecklingsarbete och stöd åt forskning av betydelse för verksamheten. RMV:s arbete måste vila på vetenskaplig grund. Stora delar av den verksamhet som bedrivs vid myndigheten förekommer inte i någon annan statlig myndighet.

RMV har under lång tid stött forskning vid de svenska universiteten genom samarbetsavtal, centrumbildningar och strategiområden samt genom kombinationstjänster och adjungeringar. RMV har långsiktiga samarbeten med Göteborgs universitet inom centrumbildningen Centre for Ethics, Law and Mental Health (CELAM), med Linköpings universitet genom Strategiområdet forensiska vetenskaper samt med Karolinska institutet genom samarbetsavtal med Institutionen för onkologi/patologi för rättsmedicinsk forskning och Institutionen för klinisk neurovetenskap för rättspsykiatrisk forskning. RMV har 21 anställda personer med anknytning till de svenska universiteten (Tabell 30) där sju är professorer, sex är lektorer och åtta är doktorander. Samarbetet med universiteten är en förutsättning för att RMV ska kunna utveckla sin verksamhet genom långsiktig och högkvalitativ forskning och fortsätta vara en attraktiv arbetsplats. På så sätt kan befintliga forskare meritera sig akademiskt, fördjupa kunskaperna inom fältet och erbjuda medarbetare inom RMV handledning och forskarutbildning. Två medarbetare har disputerat och en ny doktorand har antagits med huvudhandledare inom RMV. Dessutom har två medarbetare inom den rättspsykiatriska verksamheten och två medarbetare inom den rättskemiska verksamheten meriterat sig som docenter. Antalet medarbetare som är doktorander har minskat och förklaras av att flera doktorander lämnat sina tjänster vid myndigheten.

Tabell 30. Antal medarbetare med anknytning till Svenska universitet

Universitet	Adjungerade/Tjänster		Doktorander	
	2017 ¹	2018	2017	2018
Göteborgs universitet	3	3	2	1
Karolinska Institutet	2	2	7	5
Linköpings universitet	7	6	4	2
Lunds universitet	1	Vakant		-
Umeå universitet	1	1	1	-
Uppsala universitet	1	1	4	-
Totalt	15	13	18	8

¹ För Göteborgs universitet och Karolinska Institutet angavs i årsredovisningen 2017 felaktigt siffrorna 5 respektive 3 för antalet adjungerade/kombinationstjänster.

RMV:s forskningspolicy lyfter fram vikten av att ta fram ny kunskap och att sedan omsätta den i verksamheten. RMV har drivit och medverkat i forskning som genererat 55 publikationer i vetenskapliga tidskrifter, varav 6 från den rättsgenetiska verksamheten, 10 från den rättskemiska, 21 från den rättsmedicinska samt 18 från den rättspsykiatriska. Många forskningsresultat har också presenterats vid vetenskapliga konferenser och kunskaper har återförts till verksamheterna. Speciellt kan nämnas en ny internutbildning i psykopati som riktade sig till kliniskt aktiva utredare i verksamheten, socialutredare, rättspsykiatrer och psykologer. Utbildningen i ett så pass omdiskuterat begrepp som psykopati är ett resultat av ett större forskningsprojekt. Det är nu möjligt för RMV att ge en vetenskapligt grundad och bred utbildning i begreppet och dess kliniska tillämpning.

RMV:s forskningspolicy lyfter fram vikten av att ta fram ny kunskap och att sedan omsätta den i verksamheten.

Övrig återrapportering och redovisning

Projektstyrningsmodell

En myndighetsgemensam projektstyrningsmodell har tagits fram under året. Den utgör ett ramverk för projektarbete inom RMV genom strukturer för beredning och styrning av projekt samt ett antal stödande dokument. Bland annat har en handledning för projektarbete och projektstyrning tagits fram och mallar för exempelvis projektplan och projektuppdrag. Projektstyrningsmodellen avser utvecklingsarbete av olika slag inom myndigheten, men omfattar inte forskningsprojekt. Avsikten är att modellen ska implementeras under 2019.

Ekonomi

Implementering av modul för ärendehantering i beslutsstödsystemet Hypergene

Beslutsstödsystemet Hypergene har under året kompletterats med en modul för ärendehantering. Information överförs från ärendehanteringssystemen till Hypergene där den sammanställs. Implementeringen av Hypergene har i och med detta avslutats och systemet har övergått till förvaltningsfas. Systemet innehåller information från lönesystemet, ekonomisystemet och ärendehanteringssystemen. Genom systemet får cheferna en samlad bild av utfall och historik för sitt ansvarsområde vilket underlättar beslutsfattande.

Förbättra arbetssätt för inköp och upphandlingar

Ett projekt har startats för att förbättra myndighetens inköpsverksamhet. Målet med projektet är att skapa bästa möjliga förutsättningar för att myndigheten ska genomföra prisvärda inköp (kvalitet, pris, miljö) enligt gällande lagkrav och krav enligt den interna styrningen med hjälp av effektiva inköps- och förvaltningsprocesser. Projektet innehåller bland annat en uppdatering av inköps- och upphandlingspolicyn samt skapande av en avtalsdatabas. Projektet kommer att fullföljas 2019.

Ett projekt har startats för att förbättra myndighetens inköpsverksamhet

Kollektivavtalsenliga villkor vid upphandlingar

Enligt 17 kap. 2–5 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling ska RMV ställa krav på kollektivavtalsenliga villkor vid upphandlingar. RMV har utarbetat rutiner för att följa nämnda lagreglering. För samtliga upphandlingar där kravet är tillämpligt görs en behövighetsbedömning av ansvarig upphandlare för att säkerställa enhetlighet i bedömningen. I de upphandlingar som genomförts under 2018 har krav på arbetsrättsliga villkor endast ställts vid upphandling av lokalvård. Merparten av RMV:s upphandlingar avser varor, tjänster (främst IT-tjänster) och avancerad teknisk utrustning. Där har bedömningen gjorts att krav enligt lagstiftningen inte har behövt ställas.

Myndighetsövergripande kvalitetsarbete

Den myndighetsövergripande kvalitetsorganisationen med kvalitetsrådet och kvalitetsledningsgruppen har fortsatt sitt arbete. Under året har en ny kvalitetspolicy tagits fram. Arbetet med att införa ett myndighetsgemensamt händelserapporteringssystem för att hantera avvikelser har fortsatt.

Under året har en ny kvalitetspolicy tagits fram

Under våren genomförde Swedac en tillsyn av avdelningen för rättsgenetik och rättskemi och den rättsmedicinska avdelningen. Swedac fann att RMV lever upp till kraven för fortsatt ackreditering som provningslaboratorium samt som kontrollorgan.

RMV har under året genomfört interna revisioner inom avdelningarna för rättsgenetik och rättskemi samt rättsmedicin för att säkerställa att kraven inom de ackrediterade områdena uppfylls.

Analys av kontaktytor med domstolarna

Under slutet av 2017 och början av 2018 genomfördes intervjuer med 20 domare från tingsrätter och hovrätter runt om i landet. Arbetet var ett samarbete mellan RMV:s alla verksamhetsgrenar och syftet var att utveckla servicen och effektiviteten genom att identifiera de viktigaste förbättringsområdena i förhållande till domstolarna. Även om underlaget är litet och inte avsett att dra några statistiskt säkra slutsatser ur, så verkar domstolarna generellt sett nöjda med det arbete RMV utför och det finns ett stort förtroende för myndigheten.

Domarna återkopplade att RMV:s utlåtanden och yttranden både har hög kvalitet och framstår som opartiska samt att RMV är en kompetent myndighet som håller tiderna, är serviceinriktad och har ett gott bemötande. Informationsbladen som bifogas i analysvaren från RG/RK är också uppskattade.

Synpunkter som framkom var att det är av vikt att personal vid RMV tydligt motiverar sina bedömningar, så att domstolarna så enkelt som möjligt kan följa resonemang och avgöra om de anser att slutsatserna är rimliga och väl underbyggda. Ett par domare efterfrågade om RM kunde precisera om skador var livsfarliga eller livshotande och att rättspsykiatrer alltid bör ange om det finns några omständigheter som försvårat bedömningen vid en § 7-undersökning.

Gällande bedömningar och slutsatser påpekades att språkbruket ska vara enkelt och fritt från komplicerade medicinska termer. Det bör också alltid anges om det funnits några omständigheter som försvårat bedömningen. Om man använder sig av för- och emotresonemang är det av vikt att de utmynnar i ett tydligt ställningstagande med motivering till varför det till exempel väger över åt allvarlig psykisk störning eller inte. Samma sak gäller vid bedömningen av risken för återfall i brottslighet av allvarligt slag.

HR

Arbetsmiljö

RMV bedriver kontinuerligt och systematiskt arbetsmiljöarbete i syfte att utveckla och förbättra arbetsmiljön. Strukturerade avslutssamtal har erbjudits alla som ska sluta eller vara tjänstlediga, i syfte att fånga in synpunkter på arbetsmiljön. Under året har 38 samtal hållits. Under 2018 genomfördes en medarbetarundersökning och i samband med undersökningen har även handlingsplaner upprättats och insatser genomförts. Arbetet med medarbetarundersökningen fortsätter även efter årsskiftet. RMV har också inom samtliga enheter i myndigheten genomfört workshops i samverkan som en del i arbetet att implementera samverkansmodellen och öka medarbetarinflytande och delaktighet. En ny central introduktion har också arbetats fram i syfte att främja en välkomnande start för nya medarbetare.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron motsvarade 5,1 procent av den sammanlagda ordinarie arbetstid och har ökat sedan föregående år (Tabell 31). Andelen långtidssjukfrånvaro i förhållande till total sjukfrånvaro har ökat något. För kategorin anställda yngre än 30 år har sjukfrånvaron minskat, medan den har ökat för kategorierna anställda 30–49 år och anställda 50 år och äldre. Sjukfrånvaron har minskat något för kvinnor men ökat för männen.

Myndigheten har vidtagit olika åtgärder för att förebygga och minska sjukfrånvaron. Främst har detta skett genom det systematiska arbetsmiljöarbetet och genom att utöka friskvårdsbidraget. Arbetsuppgifter har också anpassats för medarbetare i samband med förebyggande rehabilitering.

Tabell 31. Sjukfrånvaro från sammanlagd ordinarie arbetstid (procent).

	2016	2017	2018
Total sjukfrånvaro	4,4	4,5	5,1
Andel långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) i förhållande till total sjukfrånvaro	57,5	58,9	59,1
Kvinnor	5,2	5,7	5,6
Män	3,0	2,4	4,1
Anställda yngre än 30 år	2,4	3,5	2,8
Anställda 30–49 år	4,2	4,0	4,9
Anställda 50 år och äldre	5,2	5,4	5,8

Källa: Primula

Kompetensförsörjning

En god kompetensförsörjning på kort och lång sikt är helt avgörande för myndighetens förmåga att utföra sitt uppdrag med god kvalitet och för att nå sina mål. Det krävs därför rätt kompetens för varje uppgift i kombination med bland annat en lönestruktur som innebär ett effektivt resursutnyttjande.

Under 2018 har arbetet med strategin för myndighetens arbetsgivarprofilering fortsatt. Fokusgrupper med representanter från verksamheten har arbetat med framtagande av ett arbetsgivarlöfte samt förslag på ett kreativt koncept. Arbetsgivarprofileringen syftar till att RMV ska fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare vid rekrytering och medarbetarkommunikation.

Myndighetens roll som expertmyndighet innebär att verksamheten är kunskapsintensiv. Möjligheten för vissa yrkesgrupper att under sin tid på myndigheten kombinera arbetet med forskning är en viktig faktor för att RMV över tid ska kunna bibehålla den kompetens som krävs för rollen som expertmyndighet.

Verksamheten är kunskapsintensiv

Flera yrkesgrupper inom myndigheten har lång utbildningstid och förmågan att arbeta långsiktigt med kompetensförsörjningen är därför central. Som ett led i att åstadkomma en långsiktig planering har RMV för bland annat gruppen specialistläkare en plan som gäller till år 2025. Framtagna bemanningsplaner tydliggör verksamhetens behov och motiverar satsningar för att nå dit. Med rätt bemanning ökar förutsättningarna att både genomföra och utveckla arbetet samt att behålla medarbetare.

Rättsmedicin

Ett tjugotal rekryteringar har genomförts under året och dessutom har en ny funktion inrättats som samordningschef för avdelningen. Under hösten 2018 påbörjades även en rekrytering av en studierektor för specialiseringstjänstgöring i Rättsmedicin. Studierektorn utgör en stödfunktion till enhetschef, handledare och ST-läkare och har ett ansvar för utveckling och utbildning av kommande generationer läkare.

Under 2018 har bemanningsläget för rättsläkare varierat på vissa enheter och för att kompensera för dessa skillnader har rättsläkare från bättre bemannade enheter bistått enheter med lägre bemanning.

Rättsgenetik och rättskemi

Ett femtontal rekryteringar har genomförts under året och dessutom har personer inom ramen för satsningen på moderna beredskapsjobb anställts. Projektet att ta fram kompetens- och karriärvägar i ett kort- och långsiktigt perspektiv har slutförts under 2018. Projektet har haft fokus på de kompetenskrav som ställs för de olika arbetsmomenten, eller grupp av arbetsmoment, och på hur kompetenskraven ska säkerställas och upprätthållas. Projektet har visat på verksamhetens behov och krav på kompetens på olika nivåer och synliggjort för medarbetarna vilka vägar som finns för att kunna utvecklas inom den egna organisationen. På liknande sätt har också funktionerna inom avdelningens lednings- och verksamhetsstöd setts över.

Rättspsykiatri

Ett trettiotal rekryteringar har genomförts under året. Bemanningsläget för flera yrkeskategorier har varit ansträngt och varierat på de två enheterna. En övergripande anledning till det ansträngda bemanningsläget är den ökade ärendeströmningen, något som exempelvis har påverkat personalsituationen på vistelseavdelningarna, framförallt i Stockholm där beslut fattats om att tillfälligt förstärka grundbemanningen av omvårdnadspersonal. Under tidigare år har bemanningsläget för såväl rättspsykiatrer som ST-läkare som utbildas till specialister i rättspsykiatri varit något ansträngt. Under 2018 har situationen förbättrats för enheten i Stockholm, medan det på enheten i Göteborg finns ett fortsatt behov av läkarrekryteringar. Arbetet med att fullfölja den fleråriga rekryteringsplanen för rättspsykiatrer har fortlopt under året.

Omställningsmedel

Medarbetare inom RMV har möjlighet att ansöka om omställningsmedel enligt det lokala avtalet om omställningsmedel, till exempel för åtgärder som ökar eller bibehåller medarbetarens anställningsbarhet eller ökar förutsättningarna i övrigt till ett längre arbetsliv. Under året har tre ansökningar beviljats.

Chefsförsörjning

Chefsförsörjning är en viktig del i myndighetens arbete med kompetensförsörjning. Under 2018 avslutades RMV:s ledarskapsutvecklingsprogram för samtliga enhetschefer i den operativa verksamheten. I samband med rörelsen #metoo genomfördes under våren också en riktad utbildning gällande förebyggande av sexuella trakasserier och övriga trakasserier där chefer och skyddsombud deltog. Under året inrättades ett forum som benämns utökad ledningsgrupp där samtliga enhetschefer och avdelningschefer ingår. Ett ledarforum med alla chefer på olika nivåer har också ägt

rum under hösten. Årets program behandlade chefers arbetsmiljö, arbetsgivarprofilering och lönebildning. RMV deltar även i år i Skatteverkets mentorprogram. Flera chefer inom myndigheten har också en extern chefscoach.

Jämställdhetsintegrering

Syftet med RMV:s jämställdhetsintegreringsarbete är att införliva jämställdhetsperspektivet i myndighetens samtliga verksamhetsområden och verka för att de jämställdhetspolitiska målen uppnås.

Arbetet med jämställdhetsintegrering har lett till positiva effekter. Under 2017–2018 har myndighetens chefer och medarbetare fått grundläggande utbildning i jämställdhetsintegrering. Andelen könsuppdelad statistik har ökat och omfattar nu merparten av ärendetyperna. I vissa fall saknas uppgift om kön och i något fall, exempelvis för artärenden, saknar uppgiften relevans. Statistiken är uppdelad både för ärendeutveckling och handläggningstider och i vissa fall även för resultat. I de fall där det bedömts som relevant har myndigheten även kommenterat statistiken.

Arbetet med genusneutrala analyser, bedömningar, utlåtanden och översyn av säkerhetsrutiner (för såväl medarbetare som de som vistas eller undersöks i myndighetens lokaler) ur ett jämställdhetsperspektiv har genomförts under 2018, och kommer att fortgå under 2019. Vidare har myndigheten bidragit med kunskap vid arbete mot våld i nära relationer.

Rättsgenetik och rättskemi

Sedan 2016 delas statistiken upp fördelat på kön. Avdelningen har även arbetat med att öka medvetandet om jämställt bemötande. Alla chefer har haft utbildning kring trakasserier och särbehandling och för avdelningen har HR-partner tagit fram diverse scenarier/fallbeskrivningar som undervisningsmaterial för arbete mot trakasserier och särbehandling som kan användas i olika mötesfora.

Rättsmedicin

Inom avdelningen för rättsmedicin är statistiken avseende antalet obduktionsrespektive rättsintygsärenden och dödssätt vid obduktionsärenden samt medicinska åldersbedömningar könsuppdelad. Avdelningen för rättsmedicin har under 2018 genomfört ett arbete där statistik avseende olika diagnostyper för kvinnor respektive män jämförts. Syftet har varit att kartlägga om det kan urskiljas några skillnader i hur myndigheten utreder dödsfallen. Genomgången visade att det inte föreligger någon skillnad avseende antalet histologiska snitt, alltså vävnadsprov för histopatologisk undersökning, mellan könen i gruppen förgiftningsdödsfall. Bland de ärenden där någon dödsorsak inte stod att finna, var det genomsnittliga antalet histologiska snitt något högre avseende undersökta av kvinnligt kön. En tänkbar förklaring till denna skillnad kan vara att färre prov tas från de kroppar som är stadda i förruttnelse, vilket i sig är en vanlig anledning till att dödsorsaken inte går

att finna. Närmare två tredjedelar av förruttnade kroppar där dödsorsak inte går att finna är av manligt kön.

Rättspsykiatri

Statistik avseende antal rättspsykiatriska undersökningar, § 7-intyg och riskbedömningar samt statistik avseende förekomst av APS presenteras könsfördelad. Under slutet 2018 har en extern forskare genomfört textanalyser för att analysera den rättspsykiatriska utredningsverksamhetens bedömningar ur ett jämställdhetsperspektiv. Resultatet kommer att presenteras för verksamheten under början av 2019 och om det i analysen framkommit områden som behöver ses över så kommer det vidtas åtgärder för att säkerställa att det i den rättspsykiatriska utredningsverksamheten inte tas osakliga hänsyn.

Personalrörlighet

Med personalrörlighet avses avgångar vid myndigheten inklusive pensionsavgångar. Personalrörligheten vid RMV har uppgått till 13 procent för 2018, vilket är en procentenhet mindre än 2017. Orsaken till rörligheten är främst övergång till annan arbetsgivare, tidsbegränsad anställning som upphört och pensionsavgångar. Personalomsättningen återfinns inom så gott som alla yrkeskategorier.

Könsfördelning bland anställda

Vid utgången av året hade RMV 527 anställda vilket är 35 fler än vid utgången av 2017. Av medarbetarna var 63 procent (334 st.) kvinnor och 37 procent (193 st.) män. Andelen kvinnor och män är oförändrad i förhållande till 2017.

Moderna beredskapsjobb i staten och praktik i staten

RMV har liksom föregående år fått regeringens uppdrag att ta emot praktikanter och tillsätta moderna beredskapsjobb. Under året har myndigheten totalt haft två praktikanter som fått praktik genom att arbeta med administration, diarieföring och övriga arbetsuppgifter i myndighetens reception och tre personer i beredskapsjobb.

IT

Rättsväsendets informationsförsörjning

Under 2018 fortsatte myndighetens digitaliserade informationsutbyte via Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Mellan Polismyndigheten och RMV beställs och levereras nu dödsfallsutredningar, rättsintyg och rättstoxikologiska yttranden via ostrukturerad RIF. Utfallet 2018 har varit över förväntan och av en volym på cirka 78 000 dokument är över 99 procent hanterade digitalt. Under 2018 har även aktiviteter pågått för att implementera ett utbyte av domstolshandlingar med Domstolsverket via RIF. Detta är nu i pilotdrift hos ett mindre antal tingsrätter och förväntas rullas ut på bred front i början av 2019. De cirka 4 300 digitala ärendena är främst utredningar, utlåtanden och faderskapsundersökningar.

Med Kriminalvården utbyter RMV cirka 29 000 digitala ärenden kring droganalys.

Framöver planeras ett utökat informationsutbyte med Polismyndigheten som inbegriper fler dokumenttyper.

Modernare infrastruktur för ökad stabilitet

Ett viktigt mål för RMV är att modernisera myndighetens IT och fortsätta det arbete som har inletts med att förstärka IT-säkerhet och informationssäkerhetsnivån. Myndighetens arbete med modernisering av IT-infrastruktur och serverplattform har fortsatt. Det proaktiva säkerhetsarbetet som sker i samarbete med säkerhetsenheten har lett till en mängd förstärkande åtgärder så som exempelvis förstärkt behörighetshantering och livscykelhantering av IT-infrastrukturkomponenter.

Ett viktigt mål för RMV är att modernisera myndighetens IT

Processkartläggning för ett nytt ärendehanteringssystem

Under året har arbetet med att kartlägga och dokumentera de verksamhetsprocesser som behövs för att formulera kravställningen för ett nytt ärendehanteringssystem fortsatt. Varje verksamhetsområde har listat och prioriterat processer i syfte att öka kvaliteten, stärka samsyn, skapa enhetlighet mellan enheter och identifiera utvecklingsmöjligheter. Projektmålet är att nulägesbeskrivning, begreppsmodell, informationsmodell, säkerhetsklassning och intressentanalys ska vara klara 2019.

Målsättningen är att utnyttja processkartläggningen som ett underlag för att utforma en kravspecifikation över verksamhetens behov inför ett nytt ärendehanteringssystem. Att ersätta ärendehanteringssystemet kommer att ta flera år och kräver förändringar i arbetssätt, stora IT-investeringar och resurskrävande insatser från sakkunnig personal som sedan ska bruka systemet.

Mina meddelanden

Inom området digitalisering har ett pilotprojekt genomförts för rättsgenetiska beställningar i den nationella tjänsten ”Mina meddelanden”. Detta för att möjliggöra skyddad kommunikation mellan myndigheter och medborgare. Resultatet har varit gott och nu återstår vissa administrativa frågor innan hela verksamheten kan nyttja funktionen.

Ökad andel videosamtal

Under året har teknik för videosamtal etablerats och utbildningar har genomförts i verksamheten. Visst arbete med standardisering av konferensrum återstår. Volymererna för användning av videosamtal har ökat med 50 procent mot föregående år.

Kommunikation

Utveckling av struktur och innehåll i det nya intranätet fortsatte under året, i syfte att erbjuda ett mer relevant stöd till medarbetare i det dagliga arbetet. Antalet sidvisningar har nästintill fördubblats jämfört med 2017. Förberedelser inför en överföring av myndighetens samtliga dokument till det nya dokumentsystemet i intranätet påbörjades. I detta arbete ingår bland annat informationssäkerhetsklassificering av styrande dokument. Även RMV:s nya externa webbplats har utvecklats med bilder, texter och rörligt innehåll utifrån behov från uppdragsgivare och övriga målgrupper.

Myndigheten har förekommit i media i frågor rörande flera olika verksamhetsområden. Bland annat hade RMV, Åklagarmyndigheten och polisen i början av året en gemensam pressträff. Det skedde i samband med att åklagare lämnade in ett åtal mot två personer som hade sålt varianter av drogen fentanyl på nätet. Åtalet var unikt på så vis att åklagaren åtalade för vållande till annans död. Orsaken var att den sålda varianten av fentanyl vid försäljningen inte var narkotikaklassad och därför kunde gärningspersonerna inte åtalas för försäljning av narkotika. Enligt åtalet ledde de misstänkta gärningspersonernas handlingar till att åtta personer dog av förgiftning. Pressträffen och åtalet fick stor uppmärksamhet i medier över hela landet.

I övrigt har det varit ett särskilt intresse från allmänheten och media kring myndighetens uppdrag att genomföra medicinska åldersbedömningar. Frågan har genererat mycket kommunikation i alla kanaler samt uttalanden från myndighetens talespersoner.

Särskilda satsningar har gjorts för att kommunicera RMV:s statistik och forskningsarbete i samtliga kanaler.

Rättsliga frågor

Arbete med anpassningen till EU:s dataskyddsförordning och brottsdatadirektiv har bedrivits och en organisation med ett dataskyddsombud och fyra dataskyddsredogörare har införts. Nya föreskrifter (HSLF-FS 2018:6) om riskutredning inför prövning av omvandling av fängelse på livstid har införts. Under året har RMV haft experter förordnade i Utredningen om faderskap och föräldraskap, Forskningsdatautredningen och Utredningen om återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld.

Säkerhet

Under 2018 har fokus lagts på att fortsätta utveckla områden som dynamisk säkerhet, fysisk säkerhet, byggnadsteknisk säkerhet och att arbeta med hot och våld. På respektive avdelning finns en lokal säkerhetssamordnare och en brandskyddsansvarig som är avdelningsledningen behjälplig i frågor som rör respektive område. Dessa har regelbundna telefonmöten med säkerhetsenheten. Hösten 2018 genomförde säkerhetsenheten utbildningsdagar för säkerhetssamordnare och brandskyddsansvariga. Årets utbildningsinsatser fokuserade på brandskydd ur ett hyresgästperspektiv samt hot och våld och att hantera påverkansförsök.

Dynamisk säkerhet

Dynamisk säkerhet är en kombination av utbildning, attityd, etik och förhållningssätt. För att stärka den dynamiska säkerheten har arbetet med att revidera och implementera rutiner och instruktioner inom de olika verksamhetsområdena fortsatt. Inom rättspsykiatri har insatser med kontinuerliga övningar i självskydd och en föreläsning om hot och våld genomförts. Det har fortsatt varit stort fokus på att medarbetarna på vistelseavdelningarna har en hög närvaro ute bland de intagna. Dels för att kunna observera hur intagna bemöter varandra och dels för att det medför en ökad trygghet för både personal och intagna.

Fysisk och byggnadsteknisk säkerhet

Den genomlysning av utformningen av RMV:s lokaler, gällande fysisk och byggnadsteknisk säkerhet, som genomfördes 2017 har resulterat i åtgärder för att stärka säkerheten på olika sätt.

På den rättspsykiatriska enheten i Göteborg har en omfattande om- och tillbyggnad genomförts med säkerhetshöjande insatser gällande den fysiska och byggnadstekniska säkerheten. Även mindre justeringar har gjorts i lokalernas utformning för att minska risken för utsatthet och våld för medarbetare och externa personer. Justeringarna som har genomförts har resulterat i förbättrade flöden för att ytterligare höja säkerheten. Säkerhetshöjande insatser i form av ett nytt larmsystem har under året projekterats och genomförts.

På den rättsmedicinska enheten i Lund har säkerhetshöjande insatser genomförts i form av nytt skalskydd och inpasseringssystem. Utökning av huvudkontorets lokaler och arkivlokaler i nära anslutning till huvudkontoret har medfört säkerhetshöjande insatser inom områdena inpassering, brandlarm och larm.

Under året har projektering påbörjats för att upphandla och ersätta inpasserings- och larmsystem för den rättsmedicinska enheten i Solna. Projektering för skalskydd, larm och inpasseringssystem pågår även för den rättsmedicinska enheten i Umeå.

Säkerhetsrevisioner har genomförts på samtliga enheter.

Lokalförsörjning

Under 2018 har en långsiktig lokalförsörjningsplan tagits fram och fastställts för myndigheten. Till grund för lokalförsörjningsplanen ligger pågående utredningar och anmälda behov från verksamheterna. Den geografiska spridningen och en omvärld i ständig förändring ökar behovet av samordning och långsiktighet i arbetet med lokalförsörjningsplaneringen.

Under 2018 har projektering för byggnation av nya lokaler inletts för två av myndighetens enheter, den rättspsykiatriska undersökningsenheten i Göteborg och den rättsmedicinska enheten i Umeå.

Miljö

Under 2017 genomfördes en miljöutredning. Som ett resultat av den har en ny miljöpolicy och nya miljömål fastställts under året. Därutöver har fokus legat på att uppdatera, revidera och implementera ledningssystemet för miljö med insatser av utbildning för ledningsgrupper och miljöombud. En extern miljökonsult har genomfört en miljöutbildning för miljöombuden och en utbildning för samtliga medarbetare har tagits fram. Både på central och lokal nivå har handlingsplaner för olika miljöaktiviteter tagits fram och genomförts. Fokus ute på enheterna har bland annat varit att skapa en dialog kring miljöarbetet med våra fastighetsvärdar. Detta har resulterat i olika åtgärder för att minska energiuttaget och därmed bidra till att minska myndighetens miljöpåverkan. Myndigheten har också genomfört en miljörevision med gott resultat. Under året har även underlag till en ny miljöguide och en miljömanual tagits fram. De insatser som genomfördes under 2017 resulterade 2018 i att myndighetens ranking efter inrapporteringen till Naturvårdsverket gick från medel till hög.

En ny miljöpolicy
och nya miljömål
har beslutats
under året

Informationssäkerhet

Under 2018 har en handledning för informationsklassificering tagits fram. Analysledare från varje verksamhetsområde har utbildats i klassificeringsmodellen. Den

---

utvidgade ledningsgruppen har fått information om syftet med att informationsklassificera. Arbetet med att identifiera och värdera informationstillgångar har påbörjats ute i verksamheterna. Under året har insatser för att integrera informationssäkerhetsfrågor tidigare i projektfasen och i beslutsunderlagen genomförts. Ett informationssäkerhetsråd med representanter från alla verksamhetsområden har träffats flera gånger under året för att hantera specifika informationssäkerhetsfrågor. Säkerhetsenheten och IT-enheten har kontinuerligt samarbetat kring strategiska och operativa frågor som rör informationssäkerheten. Informationssäkerhetshöjande insatser och utbildningar för RMV:s medarbetare har påbörjats.

Kostnader och intäkter redovisat på verksamhetsområden

Kostnader

Rättsmedicinalverkets samlade kostnader har i löpande priser minskat med cirka 12 miljoner kronor (cirka två procent) jämfört med föregående år se (Tabell 32).

Minskningen beror på att personalkostnaderna har ökat med 20 miljoner kronor där merparten beror på nyanställningar samtidigt som övriga driftkostnader minskat med 30 miljoner kronor där merparten avser minskade kostnader för åldersbedömningar.

Tabell 32. Redovisning av kostnader per verksamhetsområde (andel i procent).¹⁾

Verksamhetsområde	2016		2017		2018	
	tkr	andel	tkr	andel	tkr	andel
Rättspsykiatri	187 711	37	195 537	35	207 371	38
Rättsmedicin	187 877	37	234 877	42	202 063	37
Rättskemi	107 192	21	108 202	19	115 460	21
Rättsgenetik	28 192	6	25 662	5	27 806	5
Totalt	510 973	100	564 278	100	552 700	100

¹⁾ Verksammansamma kostnader, 74 493 tkr år 2018, har fördelats per verksamhetsområde i relation till personalkostnaderna.

I tabell "Fördelade gemensamma kostnader" nedan återfinns en specifikation av de gemensamma kostnaderna.

Intäkter

Som framgår av Tabell 33 har intäkterna av anslag ökat med cirka 13 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med cirka 3 procent jämfört med året innan. Under 2017 var ökningen cirka 20 miljoner kronor eller 5 procent.

Tabell 33. Redovisning av anslagsintäkter per verksamhetsområde (andel i procent).¹⁾

Verksamhetsområde	2016		2017		2018	
	tkr	andel	tkr	andel	tkr	andel
Rättspsykiatri	185 423	47	193 440	47	205 989	48
Rättsmedicin	165 675	42	172 477	42	169 066	40
Rättskemi	36 982	9	41 799	10	45 244	11
Rättsgenetik	3 649	1	4 040	1	4 725	1
Totalt	391 729	100	411 756	100	425 024	100

¹⁾ Verksammansamma anslagsintäkter, 57 988 tkr år 2018, har fördelats per verksamhetsområde (ej rättsgenetik) i relation till personalkostnaderna.

Intäkterna exklusive anslagsintäkter har totalt minskat med cirka 43 miljoner kronor jämfört med föregående år (Tabell 34). Merparten av förändringen beror på ett kraftigt minskat antal ärenden inom avgiftsområdet Medicinsk åldersbedömning vilket medfört cirka 48 miljoner kronor lägre intäkter. Totalt har det rättsmedicinska området minskat med cirka 46 miljoner kronor. Den rättsgenetiska verksamheten har ökat sina intäkter med cirka 4,4 miljoner. Inom rättskemin minskade intäkterna med 1,1 miljoner kronor och inom rättspsykiatri minskade intäkterna med cirka 0,8 miljoner kronor.

Tabell 34. Redovisning av intäkter exklusive anslagsintäkter per verksamhetsområde (andel i procent).¹⁾

Verksamhetsområde	2016		2017		2018	
	tkr	andel	tkr	andel	tkr	andel
Rättspsykiatri	2 469	2	2 156	1	1 382	1
Rättsmedicin	24 148	23	73 521	44	28 037	23
Rättskemi	60 449	57	68 849	42	67 728	55
Rättsgenetik	18 708	18	20 743	13	25 122	21
Totalt	105 774	100	165 268	100	122 269	100

¹⁾ Verksamhetsområdesintäkter, 410 tkr år 2018, har fördelats per verksamhetsområde i relation till personalkostnaderna.

Avgiftsbelagd verksamhet

Årets resultat för den rättskemiska verksamheten visar ett underskott på cirka 2,3 miljoner kronor se (Tabell 35). Intäkterna har minskat med 2 procent medan kostnaderna ökat med cirka 5,1 procent. Det balanserade resultatet minskade därmed något efter att ha ökat året innan.

Den rättsgenetiska verksamhetens resultat visar ett överskott på cirka 1,8 miljoner kronor. Detta ger ett ökat balanserat resultat (7,2 miljoner kronor).

Rättsintygsvärksamheten har resulterat i ett underskott med cirka 0,1 miljoner kronor. Den utgående balansen minskade därmed till cirka 1,1 miljoner kronor.

Medicinsk åldersbedömning har resulterat i ett underskott på cirka 4,8 miljoner kronor. Verksamhetens volym blev mindre än planerat även om en kraftig minskning av antal ärenden jämfört med året innan var förväntad, vilket resulterade i lägre intäkter.

I (Tabell 35) redovisas även beloppen *beräknad budget* från regleringsbrevet 2018. De beloppen avser prognos vid tillfället för inlämnandet av budgetunderlaget BU 2018–2020 (2017-03-01). Även ackumulerat resultat 2017 och därmed utgående över-/underskott 2017 utgår från förhållandet vid tillfället för BU 2018–2020. Regleringsbrevet beslutas innan årsskiftet och därmed innan det ekonomiska utfallet

är slutligt fastställt. Det slutliga ackumulerade resultatet per avgiftsområde framgår av Tabell 35.

Sammantaget arbetar RMV fortlöpande aktivt med att anpassa taxorna för att minska uppkomna balanser.

Tabell 35. Utfall för RMV:s uppdragsfinansierade resultatområden 2016 - 2018 (tkr)

	Rättskemi	Rättsgenetik	Rättsintyg	Medicinsk åldersbedömning
Ackumulerat över-/underskott t.o.m. 2016	4 342	6 129	464	0
Ackumulerat över-/underskott t.o.m. 2017²⁾	6 769	5 374	1 198	10 339
Beräknad budget intäkter enligt RB2018 ¹⁾	63 000	20 000	21 000	4 500
Utfall intäkter 2018 ²⁾	65 578	25 117	21 832	3 250
Beräknade budgetkostnader enligt RB2018 ¹⁾	63 000	23 000	21 000	5 097
Utfall kostnader 2018 ²⁾	67 869	23 264	21 956	8 095
Resultat 2018	-2 291	1 853	-125	-4 844
Ackum. utgående över-/underskott 2018	4 478	7 227	1 074	5 494

¹⁾ Beräknad budget i Regleringsbrev RB2018 från insänt Budgetunderlag BU2018--2020 (1 mars 2017)

²⁾ I redovisade utfall ingår för Rättskemi och Rättsgenetik även inom verksamheten internt schablonfördelad andel av intäkter och kostnader mot avgiftsområdet, en andel av vid denna verksamhetsort gemensamma intäkter och kostnader. Det är t.ex. del av overhead i form av del av lokalkostnader och vid orten central administration. Därav en skillnad mot i not 2 i den finansiella delen redovisade intäkter som redovisar för myndigheten externa intäkter. Anm. Av de fördelade intäkterna ingår för Rättskemi och Rättsgenetik även under år 2017 och 2018 del av vid orten centralt bokförda intäkter av bidrag från Arbetsförmedlingen (s.k. lönebidrag), som en andel av bokförd overhead.

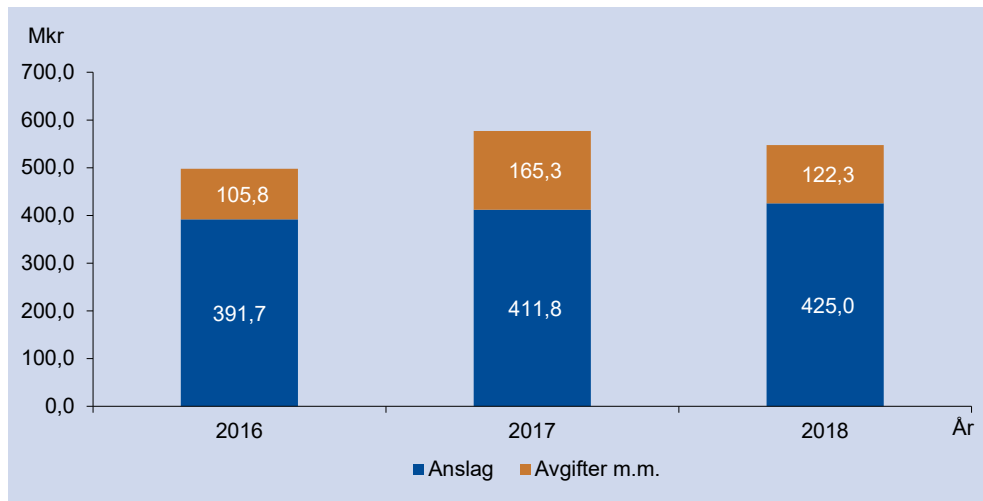
Finansiering

Rättsmedicinalverkets totala intäkter uppgick till cirka 547 miljoner kronor, en minskning med cirka 5,2 procent jämfört med året innan. Verksamheten har finansierats till cirka tre fjärdedelar genom anslag via statsbudgeten och till cirka en fjärdedel genom avgifter och andra ersättningar.

De rättspsykiatriska och rättsmedicinska verksamheterna är till största delen anslagsfinansierade. Den rättskemiska verksamheten är till drygt tre fjärdedelar avgiftsfinansierad och till en fjärdedel anslagsfinansierad medan den rättsgenetiska verksamheten till cirka fyra femtedelar är avgiftsfinansierad medan cirka en femtedel finansieras med anslagsmedel.

Intäkter av anslag har uppgått till 425,0 miljoner kronor medan anslagsavräkningen har blivit något högre – 426,4 miljoner kronor. Detta innebär att RMV har ett utgående överföringsbelopp till år 2019 på knappt 11,4 miljoner kronor. Intäkterna av avgifter har uppgått till 119,9 miljoner kronor. Övriga intäkter, bidrag och räntor, uppgick till knappt 2,4 miljoner kronor.

Figur 10. RMV:s finansiering 2016 – 2018.

Verksamhetsgemensamma kostnader

De verksamhetsgemensamma kostnaderna uppgick till cirka 74,5 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka 13,5 procent av myndighetens totala kostnader.

Tabell 36. Fördelade gemensamma kostnader 2016 – 2018 (andel i procent).

	2016		2017		2018	
	tkr	andel	tkr	andel	tkr	andel
Verksledning och kansli	33 374	52	43 509	65	49 152	66
IT-stöd	9 200	14	9 898	15	9 465	13
FoU-samordning	1 857	3	1 468	2	893	1
Övriga omkostnader ¹⁾	20 282	31	12 087	18	14 983	20
Summa	64 712	100	66 962	100	74 493	100

¹⁾ Ekonomi- och personalsystem, kompetensutveckling, chefsmöten m.m.

Källa för samtliga tabeller och uppgifter i detta avsnitt är ekonomisystemet Agresso.

Finansiell redovisning

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2018	2017	2016	2015	2014
Låneram hos Riksgäldskontoret					
- beviljad i regleringsbrevet	110 000	104 000	110 000	120 000	120 000
- utnyttjad	58 525	59 693	62 218	71 289	76 233
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
- beviljad i regleringsbrevet	21 000	20 000	20 000	19 000	33 000
- maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto hos Riksgäldskontoret					
- ränteintäkter	0	0	0	0	298
- räntekostnader	338	300	343	367	0
Avgiftsintäkter					
- budget i regleringsbrevet	108 500	110 000	102 000	94 500	93 500
- utfall	119 910	162 916	103 571	106 434	120 780
Anslagskredit					
4:1:8 ap.1 Rättsmedicinalverket					
- beviljad i regleringsbrevet	12 758	12 540	12 018	11 130	11 362
- utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
Anslag					
- anslagssparande 4:1:8 ap.1	11 371	17 782	22 249	20 321	11 362
Personal under året ⁽¹⁾					
- antalet årsarbetskrafter ⁽¹⁾	439	428	412	484	490
- medelantalet anställda	483	467	464	443	423
Driftkostnad					
- per årsarbetskraft ⁽²⁾	1 219	1 277	1 196	958	917
Kapitalförändring					
- statskapital	525	219	219	219	219
- balanserad kapitalförändring	23 681	10 935	24 405	35 853	19 138
- årets kapitalförändring	-5 407	12 746	-13 470	-11 447	16 716
- utgående myndighetskapital	18 799	23 900	11 154	24 625	36 072

¹⁾ Antalet årsarbetskrafter beräknas fr.o.m. ÅR2014 enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) anvisningar som innebär att även anställda med timersättning räknas med, åren 2012-2015 är beräknade enligt ESV:s anvisningar. 2015 stod anställda med timersättning för 74 årsarbetskrafter. Fr.o.m. 2016 är antalet årsarbetskrafter beräknade enligt Arbetsgivarverkets beräkningsgrund (utan anställda med ersättning)

²⁾ Jämlikt not 1 är redovisad kostnad 2016 inte direkt jämförbar med år 2015.

Resultaträkning

RMV totalt (belopp i tkr)	2018	2017
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Intäkter av anslag (not 1)	425 024	411 756
Intäkter av avgifter och andra ersättningar (not 2)	119 910	162 916
Intäkter av bidrag (not 3)	1 980	2 021
Finansiella intäkter (not 4)	379	331
Summa	547 293	577 024
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Kostnader för personal (not 5)	-372 014	-352 812
Kostnader för lokaler (not 6)	-68 773	-69 143
Övriga driftkostnader (not 6)	-94 066	-124 623
Finansiella kostnader (not 7)	-376	-438
Avskrivningar och nedskrivningar	-17 471	-17 261
Summa	-552 700	-564 278
Verksamhetsutfall	-5 407	12 746
Årets kapitalförändring (not 8)	-5 407	12 746

Balansräkning

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR		
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR (not 9)		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	4 105	3 404
	4 105	3 404
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR (not 9)		
Förbättringsutgifter på annans fastighet	22 686	18 393
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	34 617	41 765
Pågående nyanläggningar	293	-
	57 596	60 158
FORDRINGAR		
Kundfordringar	3 035	3 750
Fordringar hos andra myndigheter (not 10)	19 356	28 526
Övriga kortfristiga fordringar	215	28
	22 606	32 305
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER		
Förutbetalda kostnader (not 11)	18 870	17 578
Upplupna bidragsintäkter (not 12)	-	19
Övriga upplupna intäkter (not 13)	1 151	18 444
	20 021	36 042
AVRÄKNING MED STATSVERKET		
Avräkning med statsverket (not 14)	-10 216	-15 206
	-10 216	-15 206
KASSA OCH BANK		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret (not 15)	73 154	55 884
Kassa och bank	35	35
	73 189	55 919
SUMMA TILLGÅNGAR	167 300	172 621

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
KAPITAL OCH SKULDER		
MYNDIGHETSKAPITAL (not 16)		
Statskapital	525	219
Balanserad kapitalförändring (not 17)	23 681	10 935
Kapitalförändring enligt resultaträkningen (not 8)	-5 407	12 746
	18 799	23 899
AVSÄTTNINGAR (not 18)		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	844	741
Övriga avsättningar	4 411	4 110
	5 255	4 851
SKULDER M.M.		
Lån i Riksgäldskontoret (not 19)	58 525	59 693
Kortfristiga skulder till andra myndigheter (not 20)	10 902	10 261
Leverantörsskulder	22 305	25 219
Övriga kortfristiga skulder (not 21)	6 010	5 904
	97 742	101 077
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER		
Upplupna kostnader (not 22)	43 567	39 864
Oförbrukade bidrag (not 23)	1 938	2 931
	45 505	42 795
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER	167 300	172 621

Ansvarsförbindelser:

- 1 Statliga garantier för lån och krediter – inga
- 2 Övriga ansvarsförbindelser – inga

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag Belopp i tkr							
Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Netto-utgifter	Utgående överföringsbelopp
04 01 008 Rättsmedicinalverket Ramanslag	17 782	425 276		-5 242	437 816	-426 446	11 371

Finansiella villkor

Myndigheten disponerar ett anslagssparande respektive anslagskredit om 12 758 kr (3 procent av årets tilldelning enligt regleringsbrev).

Tilläggsupplysningar

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Rättsmedicinalverkets redovisning följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i ESV:s föreskrifter och allmänna råd till 6 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdag enligt föreskrifterna till 10 § förordning (2000:606) är 2019-01-04.

I den finansiella redovisningen är beloppen avrundade till närmaste hela tusental kronor vilket kan medföra vissa summeringsdifferenser.

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgångar avser Rättsmedicinalverket en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav, t ex tekniska anläggningar, maskiner, inventarier och transportmedel. Tillgångens anskaffningsvärde ska uppgå till ett belopp av 23 tkr och ha en ekonomisk livslängd på minst tre år. För immateriella anläggningstillgångar ska anskaffningsvärdet uppgå till 100 tkr.

I anskaffningsvärdet ingår kostnader för installation, transporter, tull och motsvarande. Tillämpad princip innebär att ett objekt som understiger det fastställda beloppet, men tillhör en fungerande enhet, läggs ihop med övriga objekt och betraktas som en tillgång. För inköp av möbler och inredning ska totalt belopp per inköpstillfälle överstiga 100 tkr, om varje objekt var för sig understiger 22 tkr, för att klassas som tillgång.

De olika tillgångarnas ekonomiska livslängd är klassade enligt följande:

Anläggningsgrupp	Avskrivningstid, år
Immateriella tillgångar	3-5
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3-20
Maskiner och andra tekniska anläggningar	3-10
Datorer och kringutrustning	3-5
Transportmedel	3-10
Övriga inventarier	3-20
Konst	Ej avskrivning

Rättsmedicinalverket har undantagit vissa typer av tillgångar från tillgångsredovisning. Det gäller inventarier som utsätts för hårt slitage och bedöms ha en livslängd understigande tre år såsom datorer, mobiltelefoner, arbetsstolar samt möbler till rättspsykiatrins vårdavdelningar.

Rättsmedicinalverket tillämpar planenlig linjär avskrivning.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp de förväntas inflyta med. Skulder har värderats till nominellt belopp.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningspost bokförs belopp överstigande 50 tkr.

Redovisning av anställdas sjukfrånvaro enligt 7 kap 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Uppgifter om sjukfrånvaro: se Resultatredovisningen, avsnittet Övrig åiterrapportering och redovisning.

Uppgifter om 2018 års ledande befattningshavare och insynsråd

Utbetald ersättning till ledande befattningshavare och rådsledamöter samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller aktiebolag.

Namn, sidouppdrag	Ersättning i kronor
GD Monica Rodrigo 2018-01-01 – 02-28	226 959
T.f. GD Ann Lemne ²⁾ 2018-03-01 – 08-31	1 001 324
GD Lars Werkström 2018-09-01 – 12-31	430 279
Insynsråd	
Lisbeth Johansson	¹⁾ 1 050
Mikael Cederbratt	¹⁾ 1 050
Catarina Barketorp	¹⁾ 1 050
Sanne Lennström Riksdagsledamot Valprövningsnämnden, suppleant Nämnden för brottsskadeersättning, ledamot Brottsofferjouren Sverige, adjungerad	¹⁾ 1 050

¹⁾ Arvode brutto 1 500 SEK, utbetalt efter skatt 1 050 SEK.

²⁾ Beloppet avser vid Rättsmedicinalverket utbetald lön och andra ersättningar för hela 2018.

Andra förmåner eller framtida åtaganden har inte utgått.

Noter

Belopp i tkr

Not 1	Intäkter av anslag	2018	2017
	Intäkter av anslag enligt resultaträkningen	425 024	411 756
	Nettoutgifter enligt anslagsredovisningen	426 446	412 383
	Skillnad	-1 421	-627

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och nettoutgifter i anslagsredovisningen förklaras av anslagsavräknad uttagen semesterlöneskuld intjänad t.o.m. 2008 enligt övergångsbestämmelsen till anslagsförordningen (2011:223).

Belopp i tkr

Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2018	2017
	Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen		
	Konsulttjänster	3 487	3 778
	Utbildning och konferenser	462	314
	Forskningsuppdrag	53	325
	Uthyrning lokaler och utrustning	63	82
	Övriga intäkter	6	3
		4 071	4 503
	Intäkter av uppdragsverksamhet		
	Rättsgenetik	25 097	20 735
	Rättskemi	65 531	66 950
	Rättsintyg	21 832	19 509
	Medicinsk åldersbedömning	3 250	51 203
		115 710	158 397
	Övriga intäkter i verksamheten	130	16
	Totalt	119 910	162 916

Den främsta förklaringen till minskningen av intäkter avseende medicinsk åldersbedömning förklaras av väsentligt lägre efterfrågan under 2018 jämfört med 2017. I posten övriga intäkter i verksamheten ingår en reavinst efter försäljning av en materiell anläggningstillgång uppgående till ett belopp om 24 tkr.

Belopp i tkr

Not 3	Intäkter av bidrag	2018	2017
	Statliga myndigheter	912	612
	Sveriges Kommuner och Landsting	1 063	1 409
	Övriga organisationer	4	-
		1 980	2 021

Jämförelsetalen har ändrats på postnivå då en ny uppställning av noten görs från och med 2018.

Belopp i tkr

Not 4	Finansiella intäkter	2018	2017
	Riksgäldskontoret - ränta på lån till anläggningstillgångar	302	313
	Riksgäldskontoret - ränta återföring anslag	7	12
	SPV - ränta	67	5
	Övriga ränteintäkter	3	-
		379	330

Belopp i tkr

Not 5	Kostnader för personal	2018	2017
	Lönekostnader anställda	243 625	230 380
	Lönekostnader ej anställda	58	440
	Arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	120 099	113 782
	Övriga kostnader för personal	8 232	8 209
		372 014	352 812

Belopp i tkr

Not 6	Övriga driftkostnader	2018	2017
	Inköp av tjänster	54 569	86 968
	Inköp av varor	33 456	32 430
	Resekostnader	5 903	5 807
	Reaförlust på anläggningstillgångar	-	227
	Övrigt	138	-808
		94 066	124 623

Minskningen av inköp av tjänster förklaras till stor del av att efterfrågan på röntgenundersökningar avseende medicinsk åldersbedömning har blivit lägre sedan 2017.

Från och med 2018 redovisas bevakningskostnader till ett belopp av ca 3 000 tkr som en inköp av tjänst. 2017 redovisades motsvarande post som en lokalkostnad.

Belopp i tkr

Not 7	Finansiella kostnader	2018	2017
	Räntekonto i Riksgäldskontoret	338	300
	Räntekostnader Skatteverket	1	120
	Övriga finansiella kostnader	37	18
		376	438

Belopp i tkr

Not 8	Årets kapitalförändring	2018	2017
	Årets resultat Rättsgenetik	1 853	-755
	Årets resultat Rättskemi	-2 291	2 427
	Årets resultat Rättsintyg	-125	735
	Årets resultat Medicinsk åldersbedömning	-4 844	10 339
		-5 407	12 746

2017 års resultat avseende medicinsk åldersbedömning var 4 425 tkr för högt 2018 beroende på att för höga intäkter tagits upp. Detta har korrigerats under 2018 vilket inneburit att motsvarande fel men med en negativ resultateffekt redovisas under årets resultat.

Belopp i tkr

Not 9	Anläggningstillgångar	2018-12-31	2017-12-31
	Immateriella anläggningstillgångar		
	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Anskaffning IB	9 636	11 387
	Årets anskaffning	1 712	2 219
	Utrangering	-	-3 971
	Anskaffningsvärde UB	11 347	9 636
	Avskrivningar IB	-6 232	-8 930
	Årets avskrivningar	-1 011	-1 200
	Utrangering	-	3 899
	Avskrivningar UB	-7 242	-6 232
	Bokfört värde	4 105	3 404

Forts. not 9 Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	2018-12-31	2017-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffning IB	46 976	43 914
Årets anskaffning	7 384	3 252
Utrangering	-	-190
Anskaffningsvärde UB	54 360	46 976
Avskrivningar IB	-28 583	-25 582
Årets avskrivningar	-3 091	-3 149
Utrangering	-	149
Avskrivningar UB	-31 674	-28 583
Bokfört värde	22 686	18 393
Maskiner, inventarier, installationer m m		
Anskaffning IB	143 754	139 638
Årets anskaffning	6 221	10 768
Utrangering	-2 596	-6 652
Anskaffningsvärde UB	147 380	143 754
Avskrivningar IB	-101 989	-95 586
Årets avskrivningar	-13 369	-12 912
Utrangering	2 596	6 509
Avskrivningar UB	-112 762	-101 989
Bokfört värde	34 617	41 765
Pågående nyanläggningar		
Anskaffning IB	-	-
Årets anskaffning	293	-
Anskaffningsvärde UB	293	-
Bokfört värde	293	-

Belopp i tkr

Not 10	Fordringar hos andra myndigheter	2018-12-31	2017-12-31
	Kundfordringar	13 922	20 516
	Momsfordringar	5 375	8 010
	Övriga statliga fordringar	59	-
		19 356	28 526

Minskning av kundfordringar förklaras av till största delen av minskningen av faktureringen inom medicinsk åldersbedömning.

Belopp i tkr

Not 11	Förutbetalda kostnader	2018-12-31	2017-12-31
	Förutbetalda hyreskostnader	14 320	14 056
	Övriga förutbetalda kostnader	4 550	3 522
		18 870	17 578

Belopp i tkr

Not 12	Upplupna bidragsintäkter	2018-12-31	2017-12-31
	Trafikverket	-	19
		-	19

Belopp i tkr

Not 13	Övriga upplupna intäkter	2018-12-31	2017-12-31
	Migrationsverket	995	18 369
	Övriga	156	75
		1 151	18 444

Minskning av övriga upplupna intäkter förklaras av att stora balanser av ej fakturerade ärenden per 2017-12-31 har fakturerats under 2018.

Belopp i tkr

Not 14	Avräkning med statsverket	2018-12-31	2017-12-31
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-17 782	-22 249
	Redovisat mot anslag 04:01:008 Rättsmedicinalverket	426 446	412 383
	Anslagsmedel som tillförs räntekonto	-425 276	-418 012
	Återbetalning av anslagsmedel	5 242	10 095
	Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-11 371	-17 782
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	2 576	3 203
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-1 421	-627
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 155	2 576
	Summa Avräkning med statsverket	-10 216	-15 206

Belopp i tkr

Not 15	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2018-12-31	2017-12-31
	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	73 154	55 884
	Beviljad kredit	21 000	20 000

Krediterna har inte utnyttjats under året.

Belopp i tkr

Not 16	Specifikation av myndighetskapitalet	Statskapital	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	SUMMA
	Utgående balans 2017	219	10 935	12 746	23 899
	Ingående balans 2018	219	10 935	12 746	23 899
	Föreg. års kapitalförändring	-	12 746	-12 746	0
	Årets kapitalförändring	-	-	-5 407	-5 407
	Årets anskaffning konst	307	-	-	307
	Summa årets förändring	307	12 746	-18 153	-5 101
	Utgående balans 2018	525	23 681	-5 407	18 799

Belopp i tkr

Not 17	Balanserad kapitalförändring	2018-12-31	2017-12-31
	Akkumulerat resultat tom 2017 Rättsgenetik	5 373	6 128
	Akkumulerat resultat tom 2017 Rättskemi	6 770	4 343
	Akkumulerat resultat tom 2017 Rättsintyg	1 198	464
	Akkumulerat resultat tom 2017 Medicinsk åldersbedömning	10 339	-
		23 681	10 935

Belopp i tkr

Not 18	Avsättningar	2018-12-31	2017-12-31
	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående balans	741	827
	Årets pensionskostnad	345	148
	Årets pensionsutbetalningar	-243	-234
	Utgående balans	844	741
	Övriga avsättningar		
	<i>Lokalt omställningsarbete</i>		
	Ingående balans	4 110	4 604
	Avsatt under året	719	680
	Utbetalat under året	-417	-1 174
	Utgående balans	4 411	4 110
	En bedömning har gjorts att 1 000 tkr kommer att förbrukas under nästkommande räkenskapsår.		
	<i>Skadestånd</i>		
	Ingående balans	0	1 203
	Förändring avsättning	-	-903
	Utbetalat under året	-	-300
	Utgående balans	0	0
	Totalt övriga avsättningar	4 411	4 110

Belopp i tkr

Not 19	Lån i Riksgäldskontoret	2018-12-31	2017-12-31
	Ingående balans	59 693	62 219
	Under året nyupptagna lån	16 337	15 230
	Årets amorteringar	-17 505	-17 756
	Summa lån	58 525	59 693

Av regeringen beviljad låneram: 110 000 tkr

Belopp i tkr

Not 20	Skulder till andra myndigheter	2018-12-31	2017-12-31
	Skatteverket, arbetsgivaravgifter	6 159	5 934
	Leverantörsskulder mm till andra myndigheter	3 982	3 526
	Skatteverket, momsskuld	761	801
		10 902	10 261

Belopp i tkr

Not 21	Övriga kortfristiga skulder	2018-12-31	2017-12-31
	Innehållen skatt för egen personal	5 998	5 894
	Övriga skulder	12	10
		6 010	5 904

Belopp i tkr

Not 22	Upplupna kostnader	2018-12-31	2017-12-31
	Upplupen löneskuld inkl sociala avgifter	10 451	7 252
	Upplupen semesterlöneskuld inkl sociala avgifter	30 688	27 738
	Övriga upplupna kostnader	2 428	4 873
		43 567	39 864

Ökningen av upplupen löneskuld inkl. sociala avgifter förklaras främst av att retroaktiva löner, löner för timanställda, ob-tillägg, övertidstillägg mm som utbetalas i efterskott är högre än 2017.

Belopp i tkr

Not 23	Oförbrukade bidrag	2018-12-31	2017-12-31
	Statliga	75	-
	Utomstatliga	1 863	2 931
		1 938	2 931
	<i>varav inomstatliga som förväntas tas i anspråk:</i>		
	<i>inom tre månader,</i>	2	
	<i>mer än tre månader till ett år</i>	30	
	<i>mer än ett år till tre, samt</i>	43	
	<i>mer än tre år.</i>	0	

Tabell och figurförteckningar

Tabellförteckning

Tabell 1. Antal expedierade rättsgenetiska ärenden.	16
Tabell 2. Handläggningstid för expedierade rättsgenetiska ärenden.	17
Tabell 3. Kostnad per prestation och prestationstyp i kronor.	19
Tabell 4. Antal expedierade rättskemiska ärenden.	21
Tabell 5. Handläggningstid för expedierade rättskemiska ärenden.	22
Tabell 6. Antal expedierade rättskemiska ärenden, uppdelade på kvinnor och män.	22
Tabell 7. Handläggningstid för expedierade rättskemiska ärenden, uppdelade på kvinnor och män.	23
Tabell 8. Kostnad per prestation och prestationstyp i kronor.	27
Tabell 9. Antal expedierade utlåtanden efter rättsmedicinska undersökningar.	30
Tabell 10. Handläggningstid, antal dagar i genomsnitt och i median, för expedierade rättsmedicinska obduktioner per enhet.	32
Tabell 11. Handläggningstid, antal dagar i genomsnitt och i median, för expedierade rättsmedicinska obduktioner, uppdelat på kvinnor och män	32
Tabell 12. Antal expedierade rättsintyg uppdelat på kroppsundersökningar respektive yttranden.	33
Tabell 13. Handläggningstid, antal dagar i genomsnitt och i median, för kroppsundersökningar och yttranden, fördelat på anställda respektive kontrakterade läkare/FD-läkare.	35
Tabell 14. Handläggningstid, antal dagar i genomsnitt och i median, för kroppsundersökningar och yttranden, uppdelat på kvinnor, män och okänt.	35
Tabell 15. Antal inkomna beställningar av medicinska åldersbedömningar i ärenden om uppehållstillstånd per månad.	38
Tabell 16. Antal inkomna beställningar av medicinska åldersbedömningar i brottmål per månad.	38
Tabell 17. Antal utfärdade rättsmedicinska utlåtanden om ålder i ärenden om uppehållstillstånd per månad.	39
Tabell 18 Fördelning av möjliga svar i rättsmedicinska utlåtanden om ålder som utfärdats i ärenden om uppehållstillstånd.	40
Tabell 19. Antal utfärdade rättsmedicinska utlåtanden om ålder i brottmål per månad.	40
Tabell 20. Kostnad per prestation och prestationstyp i kronor.	44
Tabell 21. Antal expedierade utlåtanden efter rättspsykiatriska undersökningar (RPU).	46
Tabell 22. Antal och andel (%) rättspsykiatriska undersökningar	

---

med bedömning av APS i expedierade utlåtanden.	47
Tabell 23. Antal och andel (%) rättspsykiatriska undersökningar med förfrågningar från domstolarna	48
Tabell 24. Antal och andel (%) rättspsykiatriska undersökningar där lagstadgade tidsgränser har överskridits samt antal och andel (%) fall med anstånd.	49
Tabell 25. Antal expedierade § 7-intyg.	51
Tabell 26. Antal och andel § 7-intyg där RPU föreslås.	51
Tabell 27. Antal expedierade rättspsykiatriska utlåtanden som behandlats av Rättsliga rådet.	54
Tabell 28. Antal hot- och våldsincidenter på de rättspsykiatriska undersökningsenheterna.	55
Tabell 29. Kostnad per prestation och prestationstyp i kronor.	56
Tabell 30. Antal medarbetare med anknytning till Svenska universitet	57
Tabell 31. Sjukfrånvaro från sammanlagd ordinarie arbetstid (procent).	62
Tabell 32. Redovisning av kostnader per verksamhetsområde (andel i procent). ¹⁾	71
Tabell 33. Redovisning av anslagsintäkter per verksamhetsområde (andel i procent). ¹⁾	71
Tabell 34. Redovisning av intäkter exklusive anslagsintäkter per verksamhetsområde (andel i procent). ¹⁾	72
Tabell 35. RMV:s uppdragsverksamhet 2016 -- 2018 (tkr).	73
Tabell 36. Fördelade gemensamma kostnader 2016 – 2018 (andel i procent).	74

Figurförteckning

Figur 1. Antal förrättade rättsmedicinska obduktioner.	29
Figur 2. Antal förrättade rättsmedicinska obduktioner per enhet.	29
Figur 3. Antal expedierade utlåtanden efter rättsmedicinska obduktioner uppdelat på kvinnor och män.	30
Figur 4. Dödssätt - antal och andel av samtliga expedierade rättsmedicinska obduktioner.	31
Figur 5. Dödssätt - andel av samtliga expedierade rättsmedicinska obduktioner, uppdelat på kvinnor och män.	31
Figur 6. Antal expedierade rättsintyg - kroppsundersökningar samt yttranden utförda på gärningspersoner respektive målsägande, uppdelat på kvinnor, män och okänt.	34
Figur 7. Antal donationsärenden och antal tillvaratagna vävnader.	37
Figur 8. Antal expedierade utlåtanden efter rättspsykiatriska undersökningar (RPU) och § 7-intyg.	46
Figur 9. Antal expedierade RPU och § 7-intyg uppdelat på kön.	47
Figur 10. RMV:s finansiering 2016 – 2018.	74

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2019

Lars Werkström

GENERALDIREKTÖR

